Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas

VĮ JURBARKO MIŠKŲ URĖDIJOS VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO SUDEDAMOJI DALIS

REKREACINIO SUTVARKYMO PROJEKTAS

KAUNAS, 2015

Pramonės pr. 11a, 51327 Kaunas
Telefonai: (8-37) 49 02 35, 49 02 54
FAKSAS: 49 02 33

Patvirtinta **:** Aplinkos ministro 2016 m. mėn. d.
įsakymu Nr.D-

VĮ JURBARKO MIŠKŲ URĖDIJOS REKREACINIO SUTVARKYMO P R O J E K T A S

Direktorius Alfredas Galaunė

Kraštotvarkos skyriaus vedėja Viliūnė Naureckaitė

Vyresnysis specialistas Giedrius Pleskevičius

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas,
Kaunas – 2015

T U R I N Y S

Įvadas	*4*
1. DARBO TEISINIAI PAGRINDAI IR METODAI	6
2. PAŽINTINIU IR REKREACINIU POŽIŪRIU LANKYTINI OBJEKTAI	9
3. REKREACINIAI IŠTEKLIAI	13
3.1. Esami rekreacijos ir kiti lankytini objektai girininkijų miškuose	13
3.2. Miškų rekreacinio potencialo analizė	19
4. SOCIALINĖS FUNKCIJOS STIPRINIMAS	21
4.1. Rekreacinių išteklių panaudojimas	21
4.2. Poilsio organizavimo sprendiniai	24
4.3. Rekreacinės infrastruktūros elementai	31
4.4. Kraštovaizdžio formavimo kirtimai	33
4.5. Rekreacinės infrastruktūros aptarnavimas	45
4.6. Rekreacinės infrastruktūros kapitalinis remontas ir atnaujinimas	46
Pagrindinės sąvokos	47
• PRIEDAI	
• PRIEDAS. KRAŠTOVAIZDŽIO FORMAVIMO KIRTIMAI	49
• PRIEDAS. KULTŪROS PAVELDO OBJEKTŲ TERITORIJOS	56

ĮVADAS

Lietuvos Respublikos bendrajame plane miškininkystės plėtra numatoma atsižvelgiant į pagrindinius Lietuvos miškų politikos tikslus. Šiems tikslams, šalia kitų, priskiriami:

- daugiatikslės ir miško išteklius tausojančios miškų ūkio veiklos užtikrinimas suderinant ekonomines, socialines ir ekologines miškų funkcijas;
- biologinės įvairovės miškuose išsaugojimas;
- *miškų rekreacinio potencialo didinimas.*

Visuose miškuose, net ir tuose, kur numatoma intensyvinti miškų ūkį ir didinti medienos naudojimą, būtina, kaip nurodyta Bendrajame plane, užtikrinti ir kitų - socialinių bei ekologinių - funkcijų vykdymą. Rekreacinių teritorijų diferencijavimas, naudojimas ir kryptys bei tvarkymas bendrajame plane priklausė nuo šių pagrindinių veiksnių: 1) gamtinės aplinkos išteklių turtingumo, 2) kultūros paveldo turtingumo, 3) esamo rekreacinės infrastruktūros išvystymo lygio, 4) vietos gyventojų ekonominių galimybių, 5) aplinkos sveikumo, 6) aplinkos ekologinio atsparumo, 7) rekreacinio aptarnavimo tradicijų. Pagal šiuos veiksnius bendrajame plane išskirta 40 rekreacinių išteklių arealų, kurių ribas daugiausiai lemia rekreacinis gamtinės ir kultūrinės aplinkos turtingumas. Rekreacijos turizmo plėtros galimybės numatytos pagal arealų patrauklumo kategorijas ir rekreacinės plėtros potencialą.

Didžioji dalis regiono, į kurį patenka Jurbarko miškų urėdija, priskirtas žemiausio rekreacijos perspektyvinės plėtros lygmeniui, kai kuriamos lokalinės reikšmės rekreacinės sistemos bei pavieniai rekreacijos objektai, likusioji dalis arčiausiai Nemuno patenka į aukščiausio rekreacijos perspektyvinės plėtros lygmeniui, kuomet plėtojamos nacionalinės reikšmės rekreacinės sistemos. Resursinio arealo bendrasis rekreacinis potencialas yra nuo labai didelio iki mažo..

Ypatingas valstybės dėmesys skirtinas pažintinio turizmo, apimančio tiek gamtinį, tiek kultūrinį krašto pažinimo aspektus, plėtrai šalyje, nes būtent ši rekreacijos forma vaidina svarbiausią vaidmenį tiek ugdant gimtojo krašto sampratą bei meilę šalies viduje, tiek reprezentuojant Lietuvą tarptautiniu mastu. Bendrasis prioritetas šalies rekreacinės sistemos raidoje teiktinas pažintinio turizmo ir bendrojo poilsio gamtoje, tarp jų kaimiškoje, plėtrai. Pažintinio turizmo sistema numatyta plėtoti turint tikslą atskleisti visų gamtinių bei kultūrinių Lietuvos regionų savitumus. Turi būti tvarkomi ir rodomi pažintinę vertę turintys gamtiniai bei kultūriniai objektai, jų grupės bei kompleksai, reiškiniai.

Atsižvelgiant į Nacionalinės turizmo plėtros programos nuostatas, Bendrajame plane akcentuojamas būtinumas gerokai plėsti planavimo (projektavimo) darbus bei įgyvendinti konkrečias rekreacinės infrastruktūros formavimo priemones. Sėkmingai plėtrai užtikrinti rekreacijos poreikiai turi būti integruoti į visus teritorinio planavimo dokumentus ir į kitų ūkio šakų, pirmiausia miškų, programas. Atsižvelgiant į minėtas nuostatas Valstybinis miškotvarkos institutas nuo 2006 m. einamaisiais miškotvarkos metais pradėjo vykdyti miškų pritaikymo žmonių poilsiui planavimo darbus respublikos urėdijų, tame tarpe ir Jurbarko, valdomiems valstybinės reikšmės miškams.

1 pav. Rekreaciniai įrenginiai Jurbarko m.u. pasižymi originalumu ir savitumu

Projekto rengėjai:

tekstinę dalį parengė – kraštotvarkos skyriaus vedėja V.Naureckaitė

grafinę dalį parengė – kraštotvarkos skyriaus vyr.specialistas L.Juozaitis

lauko projektinius darbus atliko: vyresnysis specialistas Giedrius Pleskevičius

jaunesnysis specialistas Edvardas Astikas

1. DARBO TEISINIAI PAGRINDAI IR METODAI

Rekreacijos infrastruktūros plėtrą VĮ Jurbarko miškų urėdijos teritorijoje tiesiogiai įtakoja daugybė įvairių institucijų rengtų programų ir projektų:

1. LR ūkio (ekonominės) plėtros strategija 2015 metams.
2. LR teritorijos bendrasis planas, patvirtintas LRS nutarimu „Dėl Lietuvos respublikos teritorijos bendrojo plano“, 2002 m. spalio 29 d. Nr. IX-115.
3. Kauno apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas, 2009.
4. Tauragės apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas, 2010.
5. Jurbarko rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, 2008.

Būtina pabrėžti, kad yra svarbūs ir visi kiti teisiniai miškų naudojimo rekreacijai pagrindai, sukurti per pastarąjį dešimtmetį, kurie buvo įtvirtinti Lietuvos teritorijos bendrajame plane, o vėliau išvystyti toliau išvardintuose teisės aktuose:

1. Miškų įstatymas (1994 m. lapkričio 22 d. Nr. I-671).
2. Saugomų teritorijų įstatymas (1993 m. lapkričio 9 d. Nr. I-301).
3. Turizmo įstatymas (1998 m. kovo 19 d. Nr. VIII-667).
4. Teritorijų planavimo įstatymas (1995 m. gruodžio 12 d. Nr. I-1120).
5. Žemės įstatymas (1994 m. balandžio 26 d. Nr. I-446).
6. Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos (LR vyriausybės nutarimas 1992 m. gegužės 12 d. Nr. 343).
7. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos įsakymas „Dėl rekreacinių objektų rengimo ir priežiūros“ (2003.09.25, Nr. 1B-169).
8. Generalinės miškų urėdijos ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos raštas „Dėl miškų urėdijų ir regioninių parkų direkcijų bendradarbiavimo“ (2003.01.28, Nr. 6B (712-81 (7.7-5K)).
9. Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatai (patvirtinti Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-35, 2004.01.20).
10. Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų rengimo taisyklės (patvirtintos LR ūkio ministro ir aplinkos ministro įsakymais 2004.06.17, Nr. 4-246 (D1-341)).
11. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos raštas „Dėl pažintinių takų ir rekreacinės infrastruktūros pasų rengimo“ (2004-02-06, Nr. V37.7-100).
12. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos įsakymas „Dėl aplinkosauginių ir rekreacinių objektų tvarkymo“ (2004.06.01, Nr. 1B-130).

13. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos įsakymas „Dėl informacinių stendų įrengimo“ (2004.05.05, Nr. 1B-108).
14. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos raštas „Dėl rekreacinės plėtros ir priežiūros regioniniuose parkuose“ (2005.03.18, Nr. 6B(7.15-215).
15. Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metais programa (LRV 2012 m. gegužės 23 d. nutarimas Nr. 569).

Šie dokumentai išsprendė daugumą lig tol buvusių neaiškių rekreacijos planavimo, projektavimo ir praktinio jos įgyvendinimo valstybiniuose miškuose klausimų.

Taigi, Lietuvoje iš esmės sudarytos būtiniausios teisinės prielaidos miškų panaudojimui rekreacinėms reikmėms. Itin svarbu, kad Miškų įstatymu dalyje Lietuvos miškų nustatytas aiškus prioritetas rekreacijos plėtrai (išskirta II B miškų grupė). Be to, yra patvirtintas Lietuvos teritorijos bendrasis planas, kuriame apibrėžtos turizmo bei rekreacijos vystymosi kryptys, pobūdžiai, nustatytas jų teritorinis lokalizavimas ir akcentuota, kad rekreaciniai miškai yra *sudėtinė šios sistemos dalis.*

Todėl galima teigti, kad:

- Visi Lietuvos miškai įvairiu intensyvumu gali būti panaudoti įvairioms rekreacijos formoms, išskyrus tai, ką draudžia Saugomų teritorijų ir kiti įstatymai ar konkrečių saugomų teritorijų funkcinio zonavimo bei tvarkymo schemos ir planai.
- Rekreaciniai (II B grupės) miškai pagal galiojančius teisės aktus yra sudėtinė Lietuvos rekreacinių teritorijų dalis. Jie turi būti planuojami ir tvarkomi ne tik pagal Miškų įstatymo ir kitų žinybinių teisės aktų reglamentus, bet ir pagal „Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatus“ bei kitus rekreacinėms teritorijoms keliamus reikalavimus.
- Rekreacijos plėtra valstybiniuose miškuose turi remtis ne vien vadovų bei specialistų iniciatyva ir jų gera valia, bet visų pirma ilgalaikiais planais ir programomis, suderintomis su šalies bendruoju planu, specialiaisiais saugomų teritorijų planais, kitais pagal urėdijas diferencijuotais teritorinio planavimo dokumentais.

Sėkmingai rekreacijos plėtrai užtikrinti 2010 m. generalinės miškų urėdijos užsakymu LŽUU atliktas „Rekreacinės infrastruktūros plėtros, tvarkymo ir organizavimo miškuose programos ir jos įgyvendinimo rekomendacijų parengimas“. Atsižvelgiant į šios programos nuostatas ir siekiant miškus kuo geriau pritaikyti poilsiautojų lankymui bei kontroliuoti lankytojų srautus, valstybinės reikšmės miškams parengtas „VĮ Jurbarko miškų urėdijos rekreacinio sutvarkymo projektas“, kuris yra sudėtinė VĮ Jurbarko miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto dalis.

Miškotvarkos pasitarimuose šie klausimai papildomai nebuvo aptarti. Todėl projektavimas buvo atliktas remiantis tik sutartimi ir bei bendraisiais normatyviniais dokumentais. Atkreipiame dėmesį, kad rezultatas daug priklauso ne tik nuo projekto autoriaus, bet ir nuo vykdytojų kūrybiškumo.

Esami rekreaciniai objektai valstybiniuose miškuose bei projektuojamų objektų vietos buvo apžiūrėtos natūroje savarankiškai arba kartu su girininkais. Daugumos projektuojamų objektų vietos parinktos jas aptarus ne tik su girininkais, bet ir su urėdijos vadovybe. Suvestiniai duomenys apie esamus bei suprojektuotus rekreacinius objektus ir kraštovaizdžio formavimo kirtimus valstybiniuose miškuose pateikti lentelėse bei pažymėti planinėje medžiagoje. Visi duomenys sugrupuoti pagal girininkijas. Visi lankytini kraštovaizdžio objektai yra užnešti kartografinėje medžiagoje.

Rekreacinio sutvarkymo projektas pateikia rekreacijos vystymo valstybiniuose miškuose strategiją, sprendžia miško rekreacinės infrastruktūros objektų išdėstymo klausimus, tuo tarpu rekreacijos objektų - takų, mažosios architektūros elementų ir.kt įrengimo konkretūs sprendimai bei įrangos brėžiniai su detaliais ekonominiais skaičiavimais numatomi tik techniniuose projektuose.

2 pav. Originalūs rekreaciniai įrenginiai miško parko rekreaciniame take

Pagaminta projektinė dokumentacija:

1. „VĮ Jurbarko miškų urėdijos rekreacinio sutvarkymo projektas“. Aiškinamasis raštas.
2. VĮ Jurbarko miškų urėdijos rekreacinio planavimo schema M 1:50 000.
3. Kultūros paveldo teritorijų objektų planeliai
4. Kraštovaizdžio formavimo kirtimų brėžiniai.

2. PAŽINTINIU BEI REKREACINIU POŽIŪRIU LANKYTINI OBJEKTAI

1 lentelė. ***Kultūros paveldo objektai miškų urėdijos valdomuose valstybinės reikšmės miškuose***

Objekto pavadinimas ir unikalus jo kodas	**Apibūdinimas**	**Kvar talai**	**Sklypai**	**Statusas**	**Pastabos**
PAŠVENČIO girininkija					
Jurbarko dvaro sodybos parkas (28048)	Patenka į valstybės saugomą kompleksą „Jurbarko dvaro sodyba“ (unikalus objekto kodas – 143)	143	4;6;7;8; 13;15	Valstybės saugomas	Persidengia su kultūros paveldo vietove “Jurbarko miesto istorinis centras“ (unikalus objekto kodas – 17085, statusas – registrinis)
Jurbarko žydų žudynių ir užkasimo vieta	Objekto reikšmingumo lygmuo yra nacionalinis	96	7	Registrinis	
GLOBIŲ girininkija					
Lietuvos partizanų žuvimo vieta (25500)	Objekto reikšmingumo lygmuo yra regioninis	18	5	Valstybės saugomas	Jurbarkų sen., Jurbarko r. sav.
KALVELIŲ girininkija					
Naudvario kapinynas (27098)	Objekto reikšmingumo lygmuo yra nacionalinis	7 4	21;22 2;3	Valstybės saugomas	Kazikėnų k., Smalininkų sen., Jurbarko r. sav.
Naudvario senovės gyvenvietė (33639)	Objekto reikšmingumo lygmuo yra regioninis	7	13	Registrinis	Kazikėnų k., Smalininkų sen., Jurbarko r. sav.
Melno sutartimi nustatytos LDK valstybinės sienos atkarpa (31745)	Objekto reikšmingumo lygmuo yra nacionalinis	196 197	13 14	Registrinis	

JŪRAVOS girininkija					
Melno sutartimi nustatytos LDK valstybinės sienos atkarpa (31745)	Objekto reikšmingumo lygmuo yra nacionalinis	101 100 87 56 85 84 202 201	15 19;20;21 22 13 10 18 17 15 9	Registrinis	
MOCIŠKIŲ girininkija					
Melno sutartimi nustatytos LDK valstybinės sienos atkarpa (31745)	Objekto reikšmingumo lygmuo yra nacionalinis	89	3-7	Registrinis	
SMALININKŲ girininkija					
Melno sutartimi nustatytos LDK valstybinės sienos atkarpa (31745)	Objekto reikšmingumo lygmuo yra nacionalinis	175 174 173 171 170 169 168 167 166 165 164 150 149 132	12; 2;5 2;4 3 4 3 7 10;17 12 7 13 5;10 14 5	Registrinis	
PANEMUNĖS girininkija					
Jurbarko ir Skirsnemunės žydų žudynių ir užkasimo vieta	Objekto reikšmingumo lygmuo yra nacionalinis	60	19	Registrinis	

Vertingosios savybės .

1. **Jurbarko dvaro sodybos parkas (priklauso Jurbarko dvaro kompleksui)**

Planavimo sprendiniai – parko plano struktūra, tūrinė erdvinė kompozicija (iš dalies pakitusi. Takai, keliai ar jų dalys, dangos – apskritas parteris su jį juosiančia apvažiavimo kilpa;takų trasų fragmentai ŠV parko dalyje, pagal Mituvos u. V ir R šlaitus; tako trasos fragmentai PV parko dalyje, Mituvos u. slėnyje.

Želdiniai – lapuočių ir spygliuočių medžių masyvas ŠV ir ŠR parko dalyse, abipus ŠV-PR krypties tako-alėjos; vyrauja lapuočiai medžiai: paprastieji klevai, uosiai, mažalapės liepos, paprastieji skroblai, paprastieji ąžuolai; europinių maumedžių masyvas ŠR parko dalyje; lapuočių medžių: paprastųjų klevų, ąžuolų masyvas P parko dalyje, į P nuo P oficinos; miško parkas V Mituvos u. krante, ŠV ir PV dalyse, kurio medyno pakraščiu sodintos spygliuočių medžių: europinių maumedžių, juodųjų pušų, paprastųjų eglių grupės; ŠV-PR krypties pagrindinės alėjos, vedusios į rūmus, vieta (buv. dviejų eilių apsodinimas liepomis; ŠV-PR krypties alėja ŠV ir ŠR parko dalyse, jos atšaka PV kryptimi; vyrauja paprastieji klevai (medžių užsodinimas išlikęs fragmentiškai; ŠV-PR krypties paprastųjų klevų alėja PR dalyje (išlikusi fragmentiškai) išretėjusios medžių eilės ties takais pagal Mituvos u. ŠR ir ŠV šlaitus: vyrauja paprastieji klevai; ŠV-PR krypties mažalapių liepų eilė į R nuo P oficinos, centrinėje parko dalyje; paprastųjų klevų ratas, juosiantis parterį; lapuočių medžių grupės, pavieniai medžiai Centrinėje, PR ir P dalyse, vyrauja paprastieji ąžuolai, paprastieji klevai, mažalapės liepos.

2. **Melno sutartimi nustatytos LDK valstybinės sienos atkarpa**

Griovys apie 5,1 km ilgio, iki 3 m pločio viršuje ir iki 1 m gylio, atskirose vietose griovys tampa dvigubu ar net trigubu; vietomis griovys užslinkęs ar užlygintas, pylimai suformuoti abiejose ar vienoje griovio pusėje iškasant griovį išmestų žemių, vyrauja 2-3 m pločio ir 0,2-0,5 m aukščio pylimai, atskirose atkarpose yra ir iki 5-6m pločio ir 1 m aukščio; vietomis pylimas nusklidęs ar nulygintas; 16 kaupų 3-3,8 m skersmens ir iki 1,2 m aukščio nuo griovio dugno, supiltų sieną žymėjusiame griovyje ir skirtų griovio posūkio taškams žymėti bei vienas 6-7 m skersmens ir iki 1,8 m aukščio kaupas šalia sieną žymėjusio griovio; kai kurie kaupai sulėkštėję, deformuoti. Artimiausios supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio autentiškumas - objektą supantis kraštovaizdis.

Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius – 1422 m. rugsėjo 27 d. Melno taikos susitarimu nustatyta tarpvalstybinė siena tarp LDK ir Vokiečių Ordino. Sienos delimitacija natūroje pradėta 1423 m. gruodžio mėn. 1435 m. gruodžio 31 Breste pasirašyta sutartis, patvirtinanti sienos padėtį. Siena egzistavo iki Versalio sutarties (pasirašyta 1919-06-28) bei 1939 – 1941 m. (iki Vokietijos – Sovietų Sąjungos karo pradžios).

3. Naudvario kapinynas

Žemės ir jos paviršiaus elementai - kapai (griautiniai ir degintiniai žmonių kapai urnose su įkapėmis ir be jų; dalis kapų apardyti kertant mišką, ruošiant plotą naujo miško sodinimui 2009 m.); reljefas (4 m aukščio smėlio kopa; apardyta mineralizuojant kvartalinę proskyną, dalis apaugusi mišku, dalis jaunuolynu, išaugusiu iškirsto miško vietoje.

4. Naudvario senovės gyvenvietė.

Žemės ir jos paviršiaus elementai - kultūrinis sluoksnis (10 - 15 cm storio gelsvo smėlio sluoksnis su archeologiniais radiniais; apardytas ruošiant plotą miško sodinimui 2009m.); reljefas (lyguma, nežymiai aukštėjanti ŠŠR kryptimi; apsodinta eglaitėmis).

5. Lietuvos partizanų žuvimo vieta

Žemės ir jos paviršiaus elementai – reljefas. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius – 1950 12 12 žuvo Kęstučio apygardos Lydžio rinktinės Eimučio būrio 3 partizanai: M. Šimkienė - Pušis (g.1916), A. Šimkus - Jazminas (g.1914), P. Undraitis - Puškinas, Paganinis. 1990 12 01 buvo pastatytas medinis kryžius su užrašu, 2005 m. pakeistas paminklu pagal kartotinį projektą.

Valstybės saugomų registruotų kultūros vertybių, pripažintų saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui (LR Kultūros ministro 2005-04-29 įsakymas Nr. IV-190) apsaugą reglamentuoja LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, kurio 19 str. 1 d. 1 p. imperatyviai nurodo, jog *„Viešajam pažinimui ir naudojimui saugojamame objekte, jo teritorijoje, vietovėje, draudžiama naikinti ar kitaip žaloti vertingąsias savybes.“*

Kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais, parengtais vadovaujantis *Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis (LR aplinkos ministro ir kultūros ministro 2005 m. birželio 23 d. įsakymas Nr. ĮV-261/D1-322*) bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Apsaugos specialieji planai rengiami skelbiamų saugomais kultūros paveldo objektų ir steigiamų saugomomis vietovių teritorijų, apsaugos zonų riboms nustatyti ar pakeisti. Kultūros paveldo vertybių tvarkyba ir naudojimas vykdomi pagal specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus, strateginius planus, tikslines programas ir tvarkomuosius paveldosaugos darbų projektus. Kol objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, joms taikomi LR Nekilnojamųjų kultūros paveldo apsaugos įstatymo *(2004 m. rugsėjo 28 d. Nr. IX-2452)* reikalavimai: kultūros paveldo objektų aplinkoje, kurių teritorija ir apsaugos zona nenustatytos, apriboti ar uždrausti darbus galima iki 250 metru atstumu nuo objekto.

Visų archeologijos paveldo objektų tvarkybai yra nustatyta konservavimo kryptis. Visos neveikiančios kapinės yra tvarkomos pagal Kapinių tvarkymo taisykles. Jų teritorijoms nustatyta pagrindinė tikslinė konservacinė žemės naudojimo paskirtis. Kultūros paveldo objektams, esantiems regioninių parkų teritorijose, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato patvirtinti šių parkų apsaugos reglamentai, parkų ribų bei jų zonų ribų ir tvarkymo specialieji planai.

Kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose, jų apsaugos zonose veikla vykdoma vadovaujantis Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos įstatymu bei kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

Vykdant miško kraštovaizdžio formavimo priemones ir kitus ūkinius darbus kultūros paveldo objekto teritorijoje, būtina informuoti ir derinti su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyriumi.

Kultūros paveldo objektų teritorijos ir jų fizinės apsaugos zonos tvarkomos tik pagal tvarkomuosius paveldosaugos darbų projektus. Kultūros paveldo objektų teritorijose, fizinės ir vizualinės apsaugos zonose draudžiama naujai įveisti mišką.

Šioje projektinėje dalyje kultūros paveldo objektų raiška pateikiama tik rekreaciniu požiūriu, įprasminant juos kaip lankytinus kraštovaizdžio objektus rekreacinėje miškų urėdijos sistemoje, tačiau ji nesprendžia kitų ūkinių priemonių klausimų (išskyrus kraštovaizdžio formavimo kirtimus). Miškų naudojimo ir atkūrimo planavimas yra ne rekreacinio projekto objektas.

3. REKREACINIAI IŠTEKLIAI

3.1. Esami rekreacijos ir kiti lankytini objektai girininkijų miškuose

2 lentelė .Esamų rekreacijos ir lankytinų objektų apibūdinimas

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Miškų grupė	Trumpas apibūdinimas
		Kvartalai	Sklypai		
Mociškių girininkija					
Poilsiavietės					
1	Poilsiavietė	2	6	III	Pavėsinė, miško baldų komplektas (stalas ir du suolai) – 2 vnt., laužavietė, šiukšliadėžė, lauko tualetas, informacinis stendas.
Jūravos girininkija					
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	54	7	IVA	Pavėsinė su miško baldų komplektu (stalas ir du suolai).
2	Atokvėpio vieta “Šarkų bažnyčia”	37	3	IVA	Pavėsinė su miško baldų komplektu (stalas ir du suolai), šiukšliadėžė.
Poilsiavietės					
1	Poilsiavietė „Naumalūnis“	38	2	IVA	Pavėsinė, miško baldų komplektas (stalas ir du suolai) - 3 vnt., šiukšliadėžė – 2 vnt. Laužavietė
		60	24,25	IVA	Pavėsinė – 2 vnt., miško baldų komplektas (stalas ir du suolai) - 2 vnt., šiukšliadėžė – 2 vnt. Laužavietė – 2 vnt.
		61	17	IVA	Pavėsinė su miško baldų komplektu (stalas ir du suolai), šiukšliadėžė, laužavietė.
Viešvilės girininkija					
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	89	58	III	Pavėsinė, laužavietė,

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Miškų grupė	Trumpas apibūdinimas
		Kvartalai	Sklypai		
					šiukšliadėžė
2	Atokvėpio vieta	164	Prie 11	IVA	Kelininkų, prižiūri ir girininkija
	Rekreaciniai takai				
1.	Rekreacinis takas	36	1;6;8;9	III-IVA	
Kiti įdomūs pažintiniu požiūriu objektai					
1	Seno parko liekanos su tvenkiniu	50	26		
2	Buko ir platanalapių klevų medynai	35; 35; 37.	5; 7,8; 2,6,9.	III IVA III	
Kalvelių girininkija					
Poilsiavietės					
1	Poilsiavietė „Kašikas“	21	12	III	2 pavėsinės, informacinis stendas, 4 stalai su suolais, laipynė, didelė akmenimis apsaugota laužavietė, kuoliukais apribota poilsio aikštelė, 1 dviračių stovas, šiukšliadėžė.
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	34	20	IVA	Pavėsinė, laužavietė
2	Atokvėpio vieta	34	23	III	Pavėsinė prie kelio
Kiti įdomūs pažintiniu požiūriu objektai					
1	Ąžuolų alėja	20; 13/14; 30.			Siūloma saugoti, rekomenduoti į saugomo paveldo sąrašus.
2	Bukų medynai	73	4; 7; 12	IVA	Rekomenduojama nekirsti plynai
Smalininkų girininkija					
Poilsiavietės					
1	Poilsiavietė	57	17	IVA	Pavėsinė su miško baldų komplektu (stalas ir du suolai), laužavietė, tvenkinys, šiukšlinė.
2	Poilsiavietė	68	5	IVA	Pavėsinė su miško baldų komplektu (stalas ir du suolai), laužavietė, tvenkinys, šiukšlinė.
	Atokvėpio vietos				
1	Atokvėpio vieta	149	12	IVA	Pavėsinė su miško baldų komplektu

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Miškų grupė	Trumpas apibūdinimas
		Kvartalai	Sklypai		
					(stalas ir du suolai), informacinis stendas, medinė skulptūra.
Pašvenčio girininkija					
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	33	2	IVA	Pavėsinė, miško baldų komplektas (stalas ir du suolai) - 2 vnt., šiukšliadėžė – 2 vnt. informacinis stendas, medinės supynės.
2	Atokvėpio vieta	91	5	IVA	Miško baldų komplektas (stalas ir du suolai)
		91	4	IVA	Medinis suoliukas ir informacinis stendas
		491	31	IVA	Medinis lieptas
3	Atokvėpio vieta	54	4	IVA	Pavėsinė su miško baldų komplektu.
Poilsiavietės					
1	Poilsiavietė	91	7	IVA	Pavėsinė, miško baldų komplektas (stalas ir du suolai), suolas, laužavietė.
2	Poilsiavietė	54	15		Pavėsinė, miško baldų komplektas (stalas ir du suolai) - 3 vnt., laužavietė, informacinis stendas, medinės supynės, medinės skulptūros 3 vnt.
Rekreaciniai takai					
1	Rekreacinis takas	143	3, 4, 7, 13-15	II B	Takas su rekreacine infrastruktūra.
Mantvilių girininkija					
Poilsiavietės					
1	Poilsiavietė „Girininkija“	43	4	III	Pavėsinė, miško baldų komplektas, 2 lauko tualetai, laužavietė.
2	Poilsiavietė „Aviniškės kalva“	10	29	IVA	Pavėsinė, miško baldų komplektas, laužavietė, lauko tualetas, informacinis stendas, nukreipiančioji rodyklė, automobilių stovėjimo aikštelė.
3	Poilsiavietė „Kaladės“	24	57	IVA	Pavėsinė, miško baldų komplektas, laužavietė,

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Miškų grupė	Trumpas apibūdinimas
		Kvartalai	Sklypai		
					informacinis stendas, automobilių stovėjimo aikštelė.
4	Poilsiavietė „Velnio darželis“	36	37	IVA	Pavėsinė, miško baldų komplektas, laužavietė, informacinis stendas, lauko tualetas, automobilių stovėjimo aikštelė.
Globių girininkija					
Poilsiavietės					
1	Poilsiavietė “Globė”	18	24	IVA	Pavėsinė, miško baldų komplektas, laužavietė, informacinis stendas
Balandinės girininkija					
Poilsiavietės					
1	Poilsiavietė	48	36	IVA	Pavėsinė, miško baldų komplektas, laužavietė, informacinis stendas, šiukšliadėžė
2	Poilsiavietė	53	41	IVA	Pavėsinė, miško baldų komplektas, laužavietė, informacinis stendas, šiukšliadėžė
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	135	25	IVA	Pavėsinė, miško baldų komplektas
2	Atokvėpio vieta	235	35	IVA	Pavėsinė, miško baldų komplektas
Panemunės girininkija					
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	14	39	IVA	Pavėsinė, miško baldai, informacinis ženklas, šiukšliadėžė
2	Atokvėpio vieta	18	40	III	Pavėsinė, miško baldai, informacinis ženklas, šiukšliadėžė
3	Atokvėpio vieta	16	30	IVA	Pavėsinė, miško baldai, informacinis ženklas, šiukšliadėžė
Pažintiniai takai					
1	Pažintinis takas ”Šilinės botaninis takas”	60	visi	IIA	Su informaciniais stendais, įrengta Panemunių RP

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Miškų grupė	Trumpas apibūdinimas
		Kvartalai	Sklypai		
					direkcijos
Kiti įdomūs pažintiniu požiūriu objektai					
1	Partizanų palaikų užkasimo vieta	60	11	IIA	2 kryžiai, medinė informavinė lenta “Partizanų palaikų užkasimo vieta”
2	I pasaulinio karo karių kapinės	60	2	IIA	ŠR sklypo dalyje yra paminklas, akmeninė kapinaičių tvora
3	Memorialas	60	16	IIA	Šalia yra automobilių stovėjimo aikštelė
Veliuonos girininkija					
Poilsiavietės					
1	„Medžiotojų“	86	8	IVA	Pavėsinė su miško baldų komplektu, žvėrių apdorojimo aikštelė
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	52	9	VA	
2	Atokvėpio vieta	83	12	VA	Medžiotojams

3 pav. Memorialas “Sielių kelias”

3 lentelė. ***Esamų miško rekreacinių ir kitų lankytinų objektų suvestinė***

Eil. Nr.	Girininkija	Poilsiavietės	Atokvėpio vietos	Pažintiniai, rekreaciniai takai	*Kiti pažintiniu požiūriu įdomūs objektai*	Viso
1	Mociškių	1				**1**
2	Jūravos	3	2			**5**
3	Viešvilės		2	1	2	**5**
4	Kalvelių	1	2		2	**5**
5	Smalininkų	2	1			**3**
6	Pašvenčio	2	3	1		**5**
7	Montvilių	4				**4**
8	Globių	1				**1**
9	Balandinės	2	2			**4**
10	Panemunių		3	1	3	**7**
11	Veliuonos	1	2			**3**
	Viso	**17**	**17**	**3**	**7**	**44**

4 pav. Tiltelis prie tvenkinio Pašvenčių girininkijoje

3.2. Miškų rekreacinio potencialo analizė

Miškų rekreacinis vertinimas. Miškai yra vienas iš svarbiausių komponentų, kurie lemia kraštovaizdžio tinkamumą rekreacijai. Miškai rekreaciniu požiūriu buvo vertinti pagal metodiką, naudotą valstybinių parkų planavimo schemose ir labiausiai pasiteisinusią šio pobūdžio darbuose.

5 pav. Miško parko rekreacinį taką Pašvenčio girininkjijoje puošia dekoratyvinės miško skulptūros

Pagrindinis dėmesys šioje metodikoje buvo skirtas nustatyti miškų technologinį patogumą poilsiavimui. Kadangi miškų patogumą lankymui ir stovyklavimui apsprendžia medynų rūšinė sudėtis ir drėgmės režimas, tai remiantis atitinkamais kriterijais – augimvietės tipu, būdinga miško bendrija, amžiaus klase ir bonitetu, – išskirti rekreaciniai tipai, atitinkantys geras (A, B tipai), vidutines (C, D tipai), blogas (E, F) sąlygas.

Geros poilsiavimo sąlygos viršija 26 % tirto miško. Labiausiai Lietuvoje vertinamų savaiminės kilmės įvairiaamžių, mozaikiškos erdvinės struktūros miškų, kuriuose vyrautų vyresnio amžiaus, t.y., brandūs ir pribręstantys sausi pušynai tirtoje šioje miškų urėdijoje, palyginti su kitomis, auga išties nemažai, o tie miškų kvartalai, kuriuose bus rekonstruojami ar projektuojami nauji rekreaciniai kompleksai, ypač atitinka tokias sąlygas.

Tirtų girininkijų miškuose C rekreacinio tipo medynai su vidutinėmis poilsiavimo sąlygomis vyrauja apie 18 % plote.

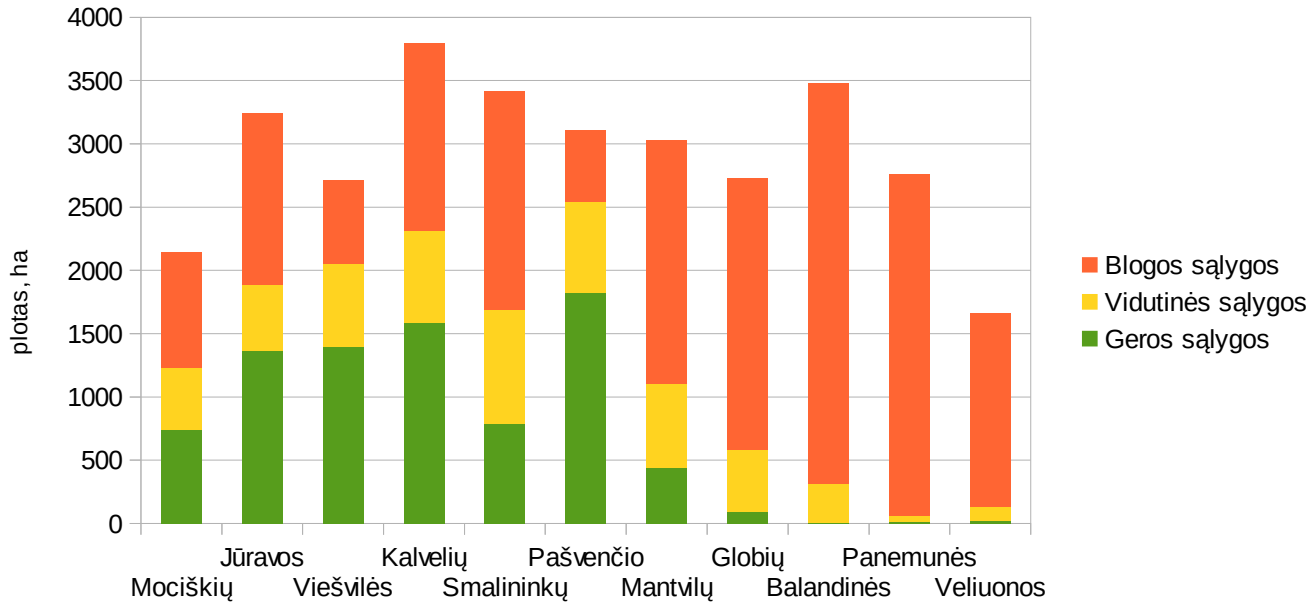

Viešvilės ir Pašvenčio miškai pagal rekreacinę vertę yra vieni svarbiausių miškų urėdijos teritorijoje. Čia didesnė augimviečių, rūšinės sudėties ir amžiaus struktūros įvairovė, rekreacinė vertė, gausiau nei kituose yra poilsiui tinkamų sausų brandžių bei pribręstančių medynų, mėgstamų ne tik miško gėrybių rinkimui, bet ir pasivaikščiojimui. Pirmenybę poilsiautojai teikia mažesnio glaudumo natūraliems ir vaizdingiems miško pakraščiams bei panemunėms. Tačiau rekreaciniai miškai šiuometu tėra tik Pašvenčio girininkijoje. Todėl mes siūlytume ateityje įrengti naują rekreacinę zoną šalia Viešvilės miestelio, Viešvilės girininkijos 35-37 kv. Ir Kalvelių girininkijos 73 kv., pasižyminčia įdomiais pažintiniu požiūriu buko medynais, šiuos kvartalus būsimoje miškų shemoje priskiriant rekreaciniams miškams.

[7]

6 pav. Originalūs rekreaciniai įrenginiai miško parko rekreaciniame take

Akivaizdu, kad rekreaciniai ištekliai turi būti orientuoti į aktyvios ir pasyvios rekreacijos įvairovę, o ypač į sąlygas šeimyniniam poilsiui. Jurbarko miškų urėdija, įgyvendinusi naujus rekreacinius projektus, turės dar palankesnes sąlygas poilsiui.

4 lentelė. ***Jurbarko m.u. rekreacinis potencialas (medynų plotas)***

Eil. Nr.	**Girininkija**	**Geros sąygos**	**Vidutinės sąlygos**	**Blogos sąlygos**	**Viso, ha**
1.	Mociškių	735,7	496,4	911,0	2143,1
2.	Jūravos	1366,5	521,4	1357,5	3245,4
3.	Viešvilės	1396,0	658,1	659,4	2713,5
4.	Kalvelių	1589,2	725,9	1480,4	3795,5
5.	Smalininkų	787,7	896,9	1726,4	3411,0
6.	Pašvenčio	1826,5	714,9	563,2	3104,6
7.	Mantvilų	441,5	661,0	1923,9	3026,4
8.	Globių	94,2	484,6	2145,1	2723,9
9.	Balandinės	2,6	311,7	3165,2	3479,5
10.	Panemunės	18,0	49,4	2695,6	2763.0
11.	Veliuonos	25,4	105,3	1532,4	1663,1
	Viso	**8283,3**	**5625,6**	**18160,1**	**32069**

7 pav. Pavėsinė miško lankytojams

4. SOCIALINĖS FUNKCIJOS STIPRINIMAS

4.1. Rekreacinių išteklių panaudojimas

Kaip parodė esamos situacijos analizė, gamtos ištekliai turizmo vystymo požiūriu šioje vietovėje yra pakankami. Didelę reikšmę Jurbarko rajono savivaldybėje turi priemiestiniai miškai, todėl ypač svarbu vystyti miško pažintinį turizmą, su tuo susijusi ir pagrindinė siūloma koncepcija.

Pagrindinė siūloma koncepcija, tinkanti išnaudoti esamus miško išteklius– miško rekreacinės infrastruktūros gerinimas (panaudojant ne tik miškų urėdijos lėšas, bet ir rajono savivaldybės, regioninio parko lėšas ar jų galimybes gauti finansavimą iš ES struktūrinių fondų), kuriant rekreacinius takus pėstiesiems ir dviratininkams, vystant pažintinio turizmo plėtrą bei sudarant ramaus poilsio gamtoje (grybavimas, pasivaikščiojimas miške ir kita) galimybes.

Reikalinga infrastruktūra:

- pažintinių pėsčiųjų ir dviratininkų takų projektavimas;
- informaciniai stendai, nuorodos į lankytinas vietas;
- senų rekreacinių objektų rekonstrukcija;
- saikingas naujų rekreacijos objektų kūrimas.

8 pav. Pavėsinė Panemunės girininkijoje

Jurbarko m.u. teritorijos gamtinės savybės tinkamos rekreacinei infrastruktūrai kurti. Raiškus miško reljefas, Nemuno upė didina vietovės vizualinę kokybę bei rekreacinį patrauklumą. Miškai lemia palankų mikroklimatą, fitoncidus, oro grynumą bei vietovės vaizdingumą.

Didėjant visuomenės susidomėjimui gamtos ištekliais ir kylant rekreacinio naudojimo intensyvumui, būtina atnaujinti, papildyti esamą rekreacinę įrangą, kai kur reikėtų atlikti kraštovaizdžio formavimo kirtimus. Išlieka Viešvilės ir Pašvenčio girininkijų miškų esamų pažintinių ir rekreacinių takų rekreacinės infrastruktūros remonto, aplinkos sutvarkymo būtinybė. Įgyvendinus rekreacinį miškotvarkos projektą, Jurbarko m.u. miškuose bus įrengta nauja bei atnaujinta sena rekreacinė infrastruktūra, atspindinti miškų biologinę įvairovę, kraštovaizdį, krašto savitumą, kultūros ir gamtos vertybes.

Projekto realizavimas leis įgyvendinti aplinkosauginius tikslus, gerinti aplinkos, biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio kokybę, didinti miško visuomeninę estetinę vertę, plėtoti miškų rekreacinę infrastruktūrą.

9 pav. Rekreaciniame take netrūksta sporto, laisvalaikio įrenginių miestelėnų poilsiui

5 lentelė. ***Rekreacinės infrastruktūros objektų valstybiniuose miškuose klasifikacija, bendri turinio ir kokybės reikalavimai***

Objektas	**Turinio reikalavimai**	**Kokybės ir kiti reikalavimai**
Apžvalgos aikštelė (regykla)	-aikštelė -vizualinė informacija (stendai, nuorodos) -lauko baldai, pavėsinės -dekoratyvinės apsauginės tvorelės/apribojimai ir kt..	Aikštelėje gali būti įrengtas į žemę besiremiantis statinys (bokštas, pakyla ir kt.). Jame gali būti įrengti stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai ir kt.)
Atokvėpio vieta	-lauko baldai -vizualinė informacija	Vieninga kompozicija objekto nomenklatūros optimalumu, vieninga konstrukcija ir medžiagomis, vieninga spalvų gama. Metalinės detalės paliekamos natūralios metalo spalvos. Respektuojant gamtines formas saikingai naudojami tradiciniai rekreacinės architektūros puošybos elementai. Visais atvejais siekiama, kad objektų skaičius, įeinantis į komplektą būtų optimalus. Tai palengvins jų gamybą.
Mokomasis takas	-lauko baldai -pavėsinės -tualetai -vizualinė informacija -privažiavimai, automobilių stovėjimo sprendimai	Mažosios architektūros objektai turi sudaryti vieningą komplektą. Šis komplektas turi būti komplektuojamas visiems šio miško Takams siekiant paryškinti takų stilistinį vientisumą bei savitumą.
Pažintinis takas	-vizualinė informacija -lauko baldai -pavėsinės -sporto ar laisvalaikio įrenginiai -laužavietės -tualetai -automobilių stovėjimo sprendimai	Takų įrangos elementai (lauko baldai, vizualinės informacijos objektai) projektuoti atsižvelgiant į esamą apylinkių rekreacinės architektūros pobūdį, proporcijas, medžiagas, spalvas, tekstūras.
Poilsiavietė	-lauko baldai -pavėsinės -sporto ar laisvalaikio įrenginiai -laužavietės -tualetai -vizualinė informacija -automobilių stovėjimo aikštelės	Naudojamas medis, įranga dažoma natūraliam medžiui artima spalva
Rekreacinis takas	-miško baldai, pavėsinės, -sporto ar laisvalaikio įrenginiai: laipynės, supynės, vaikų žaidimo įrenginiai ir kt. -vizualinės informacijos įrenginiai	Respektuojant gamtines formas, saikingai naudojami tradiciniai rekreacinės architektūros puošybos elementai.

4.2. Poilsio organizavimo sprendiniai

6 lentelė. ***Projektuojami nauji ir numatomi atnaujinti rekreacijos objektai girininkijų miškuose***

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Miškų grupė	Trumpas apibūdinimas
		Kvartalai	Sklypai		
Mociškių girininkija					
Poilsiavietės					
1	Poilsiavietė	5	12	III	Naujai projektuojama poilsiavietė su miško baldų komplektu, laužaviete, informaciniu stendu ir kita būtina rekreacine įranga, numatyta techniniame projekte. **Teikti paraišką, siekiant panaudoti ES lėšas**
Jūravos girininkija					
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vietos “Šarkų bažnyčia” atnaujinimas	37	3	IVA	Atnaujinama atokvėpio vieta. Papildyti rekreacinę įrangą
2	Atokvėpio vietos atnaujinimas	54	7	IV A	Atnaujinama atokvėpio vieta. Papildyti rekreacinę įrangą.
3.	Apžvalgos aikštelė	54	1	IV A	Apžvalgos bokštelis, automobilių statymo vieta
Viešvilės girininkija					
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	138	10	IV A	Naujai projektuojama atokvėpio vieta su būtinais miško baldais
Poilsiavietės					
1	Poilsiavietė	35	9	IV A	Naujai projektuojama poilsiavietė su miško baldų komplektu, laužaviete, informaciniu stendu ir

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Miškų grupė	Trumpas apibūdinimas
		Kvartalai	Sklypai		
					kita būtina rekreacine įranga, numatyta techniniame projekte. **Teikti paraišką, siekiant panaudoti ES lėšas.**
Pažintiniai ir rekreaciniai takai					
1	Pažintinis takas pėstiesiems	35	5-9;10;12; 14-16	IV A	Su atokvėpio vietomis, sporto, sveikatingumo įrenginiais, ir kita būtina tako rekreacine infrastruktūra**,** numatyta techniniame projekte. Siūloma čia steigti rekreacinę zoną. **Teikti paraišką, siekiant panaudoti ES lėšas** II penkmetyje
	Pasiūlymai				
1	Perspektyvinė rekreacinė zona	35,36;37	visi	III-IVA	Teikti pasiūlymą miškų tvarkymo schemai įtraukti į rekreacinius miškus
Kalvelių girininkija					
Pažintiniai ir rekreaciniai takai					
1	Pažintinis takas pėstiesiems	73	5;7-9,10,11	IVA	Su būtina tako rekreacine infrastruktūra ir informaciniais pažintiniais stendais pagal techninį projektą. **Teikti paraišką, siekiant panaudoti ES lėšas**.
2	Pažintinis takas dviratininkams	20/21; 13/14; 6;7;8;9;2; 4/25; 36; 36/35; 47; 67/68; 69-73.	Žr.schemoje	IVA	Su būtina tako rekreacine infrastruktūra ir informaciniais pažintiniais stendais. Susijungia su atkarpa Viešvilės girininkijoje 35 kv.
3.	Atokvėpio vieta	73	5		Naujai projektuojama. Pavėsinė su miško baldų komplektu.
	Pasiūlymai				
1	Perspektyvinė rekreacinė zona	73	visi	III-IVA	Teikti pasiūlymą miškų tvarkymo

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Miškų grupė	Trumpas apibūdinimas
		Kvartalai	Sklypai		
					schemai įtraukti į rekreacinius miškus
Pašvenčio girininkija					
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	38	4	IVA	Naujai projektuojama. Šalia kelių susikirtimo vietos. Pavėsinė su miško baldų komplektu.
Poilsiavietės					
1	Apžvalgos aikštelė	91	7;8	IVA	Įrengiant apžvalgos aikštelę, atnaujinti pavėsinę, papildyti lauko baldų komplektais, įrengti transporto aikštelę, sutvarkyti laužavietę, ir papildyti kita būtina rekreacine įranga, numatyta techniniame projekte. **Teikti paraišką, siekiant panaudoti ES lėšas**
2.	Poilsiavietės atnaujinimas	54	15		Išplėsti ir papildyti naujais rekreaciniais įrenginiais, pakeisti susidėvėjusius ir papildyti kita būtina rekreacine įranga, numatyta techniniame projekte. **Teikti paraišką, siekiant panaudoti ES lėšas**
Pažintiniai ir rekreaciniai takai					
1	Pažintinis takas pėstiesiems	44; 54.	16,18,21,25; 4,6,11,12,14-16,18,20.	IVA	Naujai projektuojamas. Su būtina tako rekreacine infrastruktūra ir informaciniais pažintiniais stendais. Pažintinis takas numatomas 1,5 km ilgio. Tako danga – natūralus gruntas sausesnėse vietose, sutankinto žvyro – drėgnesnėse vietose. Įrengti 2 tiltelius į salą bei didesnį tiltelį ties kvartaline. Saloje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Miškų grupė	Trumpas apibūdinimas
		Kvartalai	Sklypai		
					įrengti regyklą. Senus medžius saloje išsaugoti. **Teikti paraišką, siekiant panaudoti ES lėšas**
2	Pažintinio tako pėstiesiems atnaujinimas	143	1, 2, 3,4,7,13-15	II B	Atnaujinti taką, jį pratęsiant 143 kv. 1 ir 2 sklypuose.
Globių girininkija					
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	18	44	IVA	Naujai projektuojama atokvėpio vieta su būtinais miško baldais
Balandinės girininkija					
Poilsiavietės					
1	Poilsiavietė	45	17	IVA	Naujai projektuojama poilsiavietė. Pavėsinė, miško baldų komplektas, laužavietė, informacinis stendas. **Teikti paraišką, siekiant panaudoti ES lėšas.**
Veliuonos girininkija					
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	60	19	IIA	Naujai projektuojama atokvėpio vieta su būtinais miško baldais
Smalininkų girininkija					
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	51	13		Naujai projektuojama atokvėpio vieta su būtinais miško baldais

7 lentelė**.** ***Naujai projektuojamirekreacijos objektai girininkijų miškuose***

Eil. Nr.	**Pavadinimas**	**Kvartalai**	**Sklypai**	**Pastabos**
MOCIŠKIŲ girininkija				
1.	Poilsiavietė	5	12	Teikti paraišką, siekiant panaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą.
	JŪRAVOS girininkija			
1.	Apžvalgos aikštelė	54	1	
VIEŠVILĖS girininkija				
1.	Pažintinis takas pėstiesiems	35	5-9;10;12;14-16	Teikti paraišką, siekiant panaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą.
3.	Poilsiavietė	35	9	Teikti paraišką, siekiant panaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą.
4.	Atokvėpio vieta	138	10	
VELIUONOS girininkija				
1.	Poilsiavietė	60	19	
KALVELIŲ girininkija				
1.	Pažintinis takas pėstiesiems	73	5;7-9,10,11	Teikti paraišką, siekiant panaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą.
2.	Dviračių takas	20/21 13/14 6;7;8;9;24\25 36; 36\35; 47\47; 67\68; 69-73		Su būtina tako rekreacine infrastruktūra ir informaciniais pažintiniais stendais. Susijungia su atkarpa Viešvilės girininkijoje 35kv.
3.	Atokvėpio vieta	38	4	
4.	Atokvėpio vieta	73	5	
BALANDINĖS girininkija				
1.	Poilsiavietė	45	17	Teikti paraišką, siekiant panaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Pastabos
SMALININKŲ girininkija				
1.	Atokvėpio vieta	51	13	
GLOBIŲ girininkija				
1.	Atokvėpio vieta	18	44	
PAŠVENČIO girininkija				
1.	Pažintinis takas pėstiesiems	44; 54	16,18,21;, 25; 4;6;11;12; 14-16;18;20.	Teikti paraišką, siekiant panaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą.
2.	Apžvalgos aikštelė	91	7;8	Teikti paraišką, siekiant panaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą.
3.	Atokvėpio vieta	38	4	Teikti paraišką, siekiant panaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą

Poilsio objektai. Miško lankytojų bei keliautojų po miškus poilsiui būtina stovyklaviečių, poilsiaviečių, atokvėpio vietų, apžvalgos aikštelių sistema. Tačiau miškų urėdijos teritorijoje nėra daug tinkamų stovyklauti vandens telkinių, o poilsiaviečių ir atokvėpio vietų kiekis yra gana optimalus, tad stovyklaviečių poreikio nėra. Naujų poilsio vietų steigimas ir jų išlaikymas yra komplikuotas ir nelengva jau įrengtos rekreacinės įrangos priežiūra, reikalaujanti nemažai sąnaudų, todėl, manome, kad 3 naujų poilsiaviečių, 5 atokvėpio vietų, 1 apžvalgos aikštelės, 2 turistinių takų pėstiesiems ir 1 tako dviratininkams turėtų užtekti.

8 lentelė**.** ***Numatyti atnaujinti rekreacijos objektai girininkijų miškuose***

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Pastabos
JŪRAVOS girininkija				
1.	Atokvėpio vieta	54	7	
2.	Atokvėpio vieta	37	3	
KALVELIŲ girininkija				
1.	Pažintinis takas pėstiesiems	143	1-4;7; 13-15	Teikti paraišką, siekiant panaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą.

Svarbiausiais penkmečio darbais laikytume rekreacijos objektų, numatytų Europos Sąjungos paramai gauti, techninių projektų rengimą ir paraiškų paramai gauti teikimą bei miško kraštovaizdžio gerinimą kraštovaizdžio formavimo priemonėmis.

Svarbus šio vykmečio darbas yra 2 esamų atokvėpio vietų ir 1 pažintinio tako atnaujinimas.

Įgyvendinus visą projektuojamą miškų urėdijos rekreacinę infrastruktūrą (15 objektų) 1000 ha valstybinių miškų žemės plotui tektų **1,6** poilsio objektai (buvo 1,15). Tai labai svarbus rodiklis, charakterizuojantis kiekybinę miškų urėdijos rekreacinės sistemos pusę. Atsižvelgiant į tai, kad Jurbarko miškų urėdija priklauso vidutiniam rekreacijos intensyvumo lygmeniui, minėtas rodiklis būtų pakankamas optimalios urėdijos rekreacinės sistemos įvertinimui.

10 pav. Kašiko poilsiavietė Kalvelių girininkijoje

4.3. Rekreacinės infrastruktūros elementai

Numatomuose poilsio objektuose planuojama įrengti lauko baldus, informacijai skirtus statinius ir įrenginius – stendus, nuorodas ir kt.

Projektuojami *lauko baldai* – mažosios architektūros elementai. Tai neatskiriama poilsiautojų sambūrio vietų dalis. Jų vaidmuo poilsio aikštelėse yra labai svarbus, nes padeda pajusti aplinkos mastelį, tenkina miško lankytojų utilitarinius ir estetinius poreikius bei padeda išsaugoti aplinkos dvasią ir grožį.

Mažosios architektūros objektai projektuoti laikantis šių principų:

- Mažosios architektūros objektai turi sudaryti vieningą komplektą. Šis komplektas turi būti naudojamas visiems šio miško rekreaciniams objektams, takams, tiek projektuojamiems, tiek perspektyviniams, siekiant paryškinti miško stilistinį vientisumą bei savitumą.
- Mažosios architektūros objektai turi pasižymėti stilistine vienove: vieninga kompozicija, objekto nomenklatūros optimalumu, vieninga konstrukcija ir medžiagomis, vieninga spalvų gama.
- Rekreacinės įrangos elementai (lauko baldai, vizualinės informacijos objektai) projektuojami atsižvelgiant į regiono architektūros formas, proporcijas, medžiagas, spalvas, tekstūras, atsižvelgiant į urėdijos įdirbį ir patirtį šioje srityje, labiausiai pavykusius pavyzdžius.
- Naudojamas medis, elementai dengiami tamsios spalvos impregnantu. Metalinės detalės paliekamos natūralios metalo spalvos. Respektuojant gamtines formas, saikingai naudojami tradiciniai rekreacinės architektūros puošybos elementai.
- Visais atvejais siekiama, kad objektų skaičius, įeinantis į komplektą būtų optimalus.

Lauko baldų (suolai, stalai, pavėsinės, dviračių stovai ir kt.) išdėstymo ir įrengimo principai bei techniniai brėžiniai pateikiami techniniuose projektuose.

Informaciniai stendai gaminami kokybiškai iš lauko sąlygoms atsparių medžiagų, funkcionalios konstrukcijos. Pritvirtinti prie tvirtai įkastų stulpelių (medinių, metalinių, betoninių ir kt.) tinkamam žiūrėjimui (paprastai nežemesniame negu 2 m.) aukštyje. Statomi prie įvažiavimo į vietos objektą (kelio, kvartalinės) atviroje, lengvai pastebimoje ir pasiekiamoje vietoje. Jeigu į objektą galima įvažiuoti ar įeiti keletu skirtingų kelių ar objektas turi ilgą atkarpą su keliu,- statomi keli. Nuorodos į atskirus objektus teritorijų viduje gali būti žemesnės. Gaminama taip:

- -skydai (nerūdijančios skardos lakšto, plastiko, medienos ar kt.), dydis (nemažesni kaip 0,2 m2 ploto), užrašas aiškiai perskaitomas, naudojami patikimi lauko sąlygoms dažai, poligrafija.
- -nurodytas miškų urėdijos pavadinimas (gali būti pridedant logotipą), girininkijos pavadinimas, kvartalų ir sklypų numeriai, objekto pavadinimas ir paskirtis, jo schema ir aprašymas (jeigu būtina), objektą prižiūrinčios girininkijos telefono numeris ir kt.

Dalis lėšų, skirtų aplinkosauginėms – rekreacinėms reikšmėms, galėtų atitekti apie reklamai apie gamtą pakelėse: ji galėtų būti pateikiama informaciniuose stenduose prie didesnių svarbesnių strateginiu požiūriu poilsiaviečių, masinių renginių vietose.

Didžiuliame reklamos sraute dominuoja komercinė reklama, kuri žmogaus netaurina: nedaro jo geresniu sau, geresniu aplink gyvenantiems žmonėms, geresniu gamtai – gamtai, kurioje jis gyvena ir be kurios žmogus negalėtų egzistuoti. O ar mes išgyventume be žemės, miško ir vandens? Bet apie tai didžioji dalis žmonių nemąsto. Jie neskaito aplinkosauginės spaudos, nesidomi gamtos problemomis, o gyvena taip, kaip jiems patogiau. Todėl manome, kad tai žmonių grupei yra reikalinga įtaigi, profesionali aplinkosauginė reklama, kuri teigiamai veiktų žmogaus pasąmonę, jam nededant didesnių pastangų, kuri turėtų ir socialinį aspektą. O tad gal sulauktume ir rezultatų: sumažėtų vartotojiškas požiūris į gamtą. Jau dabar esame užteršę gamtą, mišką, o ką paliksime kitiems? Reklama, vadinama propaganda, žinoma, kainuoja, bet nieko nėra svarbiau už saugų ir sveiką žmonijos egzistavimą.

Informacinės priemonės miškuose turėtų kokybiškai keistis. Pabodusius vienodus miško priešgaisrinės apsaugos informacinius stendelius reiktų atnaujinti, papildyti kūrybiškesne, įtaigiau parinkta informacija, propaguojant gamtosauginę pasaulėžiūrą, pavyzdžiui: poilsiavietėse, stovyklavietėse prie vandens “Nedaužykite, nepalikite stiklo šiukšlių! Stiklas gamtoje dūlėja apie 900 metų.” Tai prisidėtų prie Žmogaus ir Gamtos harmonijos kūrimo, kitokio – ne vartotojiškos visuomenės segmento kūrimo

11 pav. Originalus Pašvenčio girininkijos informacinis stendas

4.4. Kraštovaizdžio formavimo kirtimai

Kraštovaizdžio formavimo miško kirtimais medžiai ir krūmai kertami prie miškuose esančių poilsiui skirtų objektų, siekiant tikslingai formuoti miškingą kraštovaizdį, vizualiai išryškinti estetiniu, gamtiniu ar kultūriniu požiūriu vertingą kraštovaizdį, jo elementus, sudaryti galimybes apžvelgti vaizdingas erdves ar objektus arba siekiant formuoti miško erdvinę struktūrą ir medžių rūšių sudėtį taip, kad ji kiek galima labiau atitiktų vietovės, kurioje vykdomas šis miško kirtimas, apsaugines ir rekreacines funkcijas.

Girininkijų miškuose numatytas kompleksinio kraštovaizdžio formavimas: uždaro kraštovaizdžio tipo medynų su tankiu traku retinimas, paverčiant juos gerai apžvelgiamu ir praeinamu mišku. Šiais kirtimais reikėtų paįvairinti pakelės medynų monotoniją, atveriant įdomesnius vaizdus, trako paslėptus medynus, atidengti panemunių apylinkių grožį. Jis numatytas 35,9 ha plote Pašvenčio girininkijos miškuose.

Erdvių formavimo kraštovaizdžio kirtimai numatyti tik 7,6 ha plote: 2,2 ha - Jūravos girininkijoje ir 5,6 ha - Pašvenčio girininkijoje

Palei takus, keliukus, vandens telkinio pakrantę kraštovaizdžio formavimo kirtimus – apatinio ardo kirtimą – atlikti vizualinio matomumo juostoje (neužsibrėžiant aiškių juostos pločio parametrų) siekiant formuoti natūralią vingiuotą užnugario liniją.

Vykdyti šiuos kirtimus reikėtų nuolatos. Pradėti nuo menkaverčio trako ir pomiškio iškirtimo, vėliau kirsti ir nepageidaujamus medžius, formuojant estetiniu požiūriu priimtinas, patogias poilsiui erdves. Medyno formavimą kraštovaizdžio formavimo kirtimais reikėtų kartoti kas 2 metai, pašalinant tai, kas atsiranda nereikalinga: želiantis nepageidaujamas trakas ar pomiškis, nauji sausuoliai, virteliai, vėjalaužos bei skurstantys prasto estetinio vaizdo medžiai bei kiti nepageidaujami medžiai. Esančias natūralias ar suformuotas atviras laukymes reikėtų 2-3 kartus per metus nušienauti.

8 lentelė. ***Kraštovaizdžio formavimo priemonės pagal girininkijas***

Kv.	Skl..	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m³		Tūris 1 ha, m³
										Iš 1 ha	Sklype	
Jūravos girininkija												
38	2	1,7	1,7	4E 2P 4B Pb 2 10E Trakas: Šm, retas	55 55 55 55 50	0,8 0,1	Nbl	Erdvių formavimo kraštovaizdžio kirtimai. Kirsti traką, sausus, pavojingus ir estetiniu požiūriu nepatrauklius medžius. Kirtimus intensyviau vykdyti apie rekreacinius įrenginius.	5	20	34	400
54	1	1,7	0,1	4E 3P 3B E Ą	18 18 20 35 15	0,9	Ncl	Erdvių formavimo kraštovaizdžio kirtimai. Retinti medyną, kirsti traką, formuoti mozaikišką, estetiniu požiūriu patrauklų medyną. Kirtimus intensyviau vykdyti projektuojamų rekreacinių įrengimų vietoje, formuoti atviras erdves jiems statyti.	20	28	3	140
54	7	5,2	0,1	9P 1E B Ą Trakas: Šm., retas Pomiškis: 10B (5) 2m, 2000/ha.	18 18 20 15	0,8	Ncl	Erdvių formavimo kraštovaizdžio kirtimai. Retinti medyną, kirsti traką, formuoti mozaikišką, estetiniu požiūriu patrauklų medyną. Kirtimus intensyviau vykdyti apie rekreacinius įrenginius.	15	13	2	90
60	24	0,1	0,1	7E 3J	70 50	0,7	Lcl	Erdvių formavimo kraštovaizdžio kirtimai. Kirsti	5	14	2	280

Kv.	Skl..	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m³		Tūris 1 ha, m³
										Iš 1 ha	Sklype	
				Trakas: Šm., Št., vidutinio tankumo.				traką, sausus, pavojingus ir estetiniu požiūriu nepatrauklius medžius iš 1 ir 2 ardo. Formuoti mozaikišką, gerai pražvelgiamą medyną. Kirtimus intensyviau vykdyti pakrantės juostoje.				
60	26	0,2	0,2	6P 2E 2B J 2 10E Trakas: Šm., retas.	70 65 70 65 45	0,8 0,1	Ncl		10	41	8	410
			2,2								**49**	
Pašvenčio girininkija												
44	16	0,8	0,8	8J 2J E B Pomiškis: 10E (15)1,5m., 500 vnt/ha.	40 60 60 50	0,8	Udl	Kompleksinio kraštovaizdžio formavimo kirtimai. Kirsti pavojingus, augime užstelbtus ir estetiniu požiūriu menkaverčius medžius. Kur reikia pagenėti šakas. Šalinti traką. Iš pomiškio formuoti vaizdingas jo grupes. Formuoti mozaikišką medyną. Kirtimai intensyvesni turi būti šalia pažintinio pėsčiųjų tako	5	13	10	260
44	18	1,6	1,6	6E 3P 1E Pomiškis: 10E (20), 2m, 2000 vnt/ha.	120 130 75	1,0	Lcs	-□-	10	63	100	630
44	21	0,9	0,9	8P 2E B 2 10E B	120 110 80 40 40	0,6 0,2	Nbl	-□-	5	17	15	340 40

Kv.	Skl..	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m³		Tūris 1 ha, m³
										Iš 1 ha	Sklype	
				Pomiškis: 10E (15) 2m, 2500 vnt/ha. Trakas: Št, Šm retas.								
44	25	1,6	1,6	6E 1E 1P 2B Ą J Pomiškis: 10E (15) 1,5 500 vnt/ha. Trakas:Šm Št, retas.	60 80 60 60 50 60	0,8	Lcl	-□-	10	37	59	370
54	12	1,6	1,6	7P 3E B E 2 10E Pomiškis: 10E (20) 2m, 500 vnt/ha.	60 60 60 80 45	0,7 0,2	Nbl	-□-	10	33	52	330 45
54	14	1,9	1,9	4E 3P 2E 1E	100 130 80 60	0,6	Nbl	-□-	5	16	30	320
54	16	0,8	0,8	8P 2P B K E D	75 130 75 75 75 75	0,8	Ncl	-□-	10	48	38	480
91	3	2,1	2,1	10P 2 8K 2E	95 30 30	0,9 0,2	Ncl	Kompleksinio kraštovaizdžio formavimo kirtimai. Kirsti pavojingus, augime užstelbtus ir	10	56	118	560

Kv.	Skl..	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m³		Tūris 1 ha, m³
										Iš 1 ha	Sklype	
				Trakas: Am, Št, tankus.				estetiniu požiūriu menkaverčius medžius. Šalinti traką. Retinti antrą ardą. Formuoti mozaikišką, rekreaciniu požiūriu patrauklų medyną. Kirtimai intensyvesni turi būti šalia kelio.				
91	5	5,1	5,1	10P Pomiškis: 7E2Ą1K (30), 4m, 1000 vnt/ha. Trakas: Šm, Am, tankus.	140	0,7	Ncl	Kompleksinio kraštovaizdžio formavimo kirtimai. Kirsti pavojingus, augime užstelbtus ir estetiniu požiūriu menkaverčius medžius. Iš pomiškio formuoti vaizdingas grupes. Šalinti traką. Formuoti mozaikišką, rekreaciniu požiūriu patrauklų medyną. Kirtimai intensyvesni turi būti šalia kelio ir apie rekreaciniu įrenginius.	5	20	102	410
91	7	1,5	1,5	10P	55	0,7	Ncl	Kompleksinio kraštovaizdžio formavimo kirtimai. Kirsti pavojingus, augime užstelbtus ir estetiniu požiūriu menkaverčius medžius. Šalinti traką. Formuoti mozaikišką, rekreaciniu požiūriu patrauklų medyną. Kirtimai intensyvesni turi būti šalia kelio ir apie rekreaciniu įrenginius.	5	16	24	320
92	4	1,3	1,3	8P 2E 2 8Ą 2K	95 95 45 45	0,9 0,2 	Ncl	Kompleksinio kraštovaizdžio formavimo kirtimai. Kirsti pavojingus, augime užstelbtus ir estetiniu požiūriu menkaverčius medžius. Šalinti traką. Formuoti mozaikišką, rekreaciniu požiūriu	10	54	70	540 30

Kv.	Skl..	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m³		Tūris 1 ha, m³
										Iš 1 ha	Sklype	
								patrauklų medyną. Didesnis kirtimų intensyvumas turi buti šalia kelio.				
92	5	0,7	0,7	10P B Trakas: Am, Šm, vidutinio tankumo.	55 45	0,9	Ncl	-□-	15	63	44	420
92	6	4,5	0,5	9P 1E 2a. 9E 1Ą	130 90 70 50	0,8 0,2	Ncl	-□-	10	49 7	25	490 70
143	1	2,9	2,9	10P Ą 2 7Ą 3K L	110 90 50 40 30	0,7 0,1	Ncl	Kompleksinio kraštovaizdžio formavimo kirtimai. Kirsti pavojingus, augime užstelbtus ir estetiniu požiūriu menkaverčius medžius. Šalinti traką. Formuoti mozaikišką, perregimą, rekreaciniu požiūriu patrauklų medyną. Didesnis kirtimų intensyvumas turi buti šalia pėsčiųjų takų ir prie rekreacinių įrenginių.	5	20	58	390 20
143	2	0,3	0,3	10P Ą	110 90	0,7	Ncl	-□-	5	20	6	390
143	3	6,8	6,8	10P Ą K U E 2 7Ą 3K L	115 75 75 75 95 60 60 40	0,7 0,1	Ncl	-□-	5	20	136	390 20

Kv.	Skl..	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m³		Tūris 1 ha, m³
										Iš 1 ha	Sklype	
143	4	0,8	0,8	3K 2K 2Ą 2Bt 1K B U	100 80 100 45 60 90 70	0,6	Ncp	Erdvių formavimas, iškertant nereikalingus savaiminius ir kultūriniam kraštovaizdžiui trukdančius krūmus, nekeičiant kultūrinio objekto vertingųjų savybių. Neleisti apaugti savaimine sumedėjusia augalija. Ūkinę priemonę atlikti tik esant Kultūros paveldo departamento Tauragės skyriaus sutikimui.				
143	5	1,8	1,8	3Ą 2K 2P 2L 1E Bt	130 100 100 100 100 40	0,5	Ncp	-□-	5	11	20	220
143	6	0,8	0,8	6K 3Ą 1E Bt Trakas:Št, Šm, retas.	110 110 100 40	0,5	Ncp	Erdvių formavimas, iškertant nereikalingus savaiminius ir kultūriniam kraštovaizdžiui trukdančius krūmus, nekeičiant kultūrinio objekto vertingųjų savybių. Neleisti apaugti savaimine sumedėjusia augalija. Ūkinę priemonę atlikti tik esant Kultūros paveldo departamento Tauragės skyriaus sutikimui.				
143	7	2,4	2,4	Miško poilsiavietė			Lcl	Šienauti ir neleisti apaugti krūmais ir medžiais visame sklype.				
143	8	1,2	1,2	5K	55	0,5	Nds	Erdvių formavimas, iškertant				

Kv.	Skl..	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m³		Tūris 1 ha, m³
										Iš 1 ha	Sklype	
				1L 3U 1Bt	45 55 35			nereikalingus savaiminius ir kultūriniam kraštovaizdžiui trukdančius krūmus, nekeičiant kultūrinio objekto vertingųjų savybių. Neleisti apaugti savaimine sumedėjusia augalija. Ūkinę priemonę atlikti tik esant Kultūros paveldo departamento Tauragės skyriaus sutikimui				
143	9	0,3	0,3	10Ą K U 2 10U Ą	80 80 80 35 55	0,6 0,1 	Ncl	-□-	5	13	4	270
143	10	0,4	0,4	10P Ą E	110 100 85	0,8	Ncl	-□-	5	23	9	470
143	11	0,8	0,8	6Ą 2P 2K E 2 10L U	70 110 70 95 25 25	0,8 0,1 	Ncl	-□-	5	19	15	370 15
143	12	0,7	0,7	8P 2Ą L M 2 10L U	115 90 65 115 40 40	0,8 0,1 	Ncl	-□-	5	20	14	450 11
143	13	2,0	2,0	5P 4Ą 1E	110 90 90	0,7	Ncl	Erdvių formavimas, iškertant nereikalingus savaiminius ir kultūriniam kraštovaizdžiui				

Kv.	Skl..	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m³		Tūris 1 ha, m³
										Iš 1 ha	Sklype	
				K L	70 70			trukdančius krūmus, nekeičiant kultūrinio objekto vertingųjų savybių. Neleisti apaugti savaimine sumedėjusia augalija. Ūkinę priemonę atlikti tik esant Kultūros paveldo departamento Tauragės skyriaus sutikimui				
143	14	0,7	0,7	10P Ą K	115 80 75	0,6	Ncl	-□-	5	16	11	320
143	15	0,6	0,6	6P 4Ą E K L	110 90 90 70 70	0,6	Ncl	Erdvių formavimas, iškertant nereikalingus savaiminius ir kultūriniam kraštovaizdžiui trukdančius krūmus, nekeičiant kultūrinio objekto vertingųjų savybių. Neleisti apaugti savaimine sumedėjusia augalija. Ūkinę priemonę atlikti tik esant Kultūros paveldo departamento Tauragės skyriaus sutikimui				
496	14	0,7	0,7	10P K B 2a. 4K 3L 3Ą	80 50 50 25 25 25	0,7 0,1	Ncl	-□-	5	15	10	300 15
496	20	0,1	0,1	10P K B	80 50 50	0,7	Ncl	-□-	5	15	2	300
497	6	0,4	0,4	4U2L2T1P1B	30	0,7	Ncl	Erdvių formavimo kirtimai. Kirsti pavojingus, augime užstelbtus ir estetiniu požiūriu menkaverčius medžius. Šalinti traką. Formuoti	10	12	5	120

Kv.	Skl..	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m³		Tūris 1 ha, m³
										Iš 1 ha	Sklype	
								mozaikišką, perregimą, rekreaciniu požiūriu patrauklų medyną. Didesnis kirtimų intensyvumas turi būti šalia pėsčiųjų takų				
497	7	0,8	0,8	10P	70	0,8	Ncl	-“-	5	10	8	200
497	9	0,9	0,9	10P	75	0,7	NcL	-“-	5	19	17	380
				t.tarpe 43,4 ha kirtimų								
Viso girin.			**45,8**								**1002**	
Iš viso:			**48,0**								**1051**	

*9 lentelė. S**uvestiniai kraštovaizdžio formavimo kirtimų duomenys***

Eil. nr.	Girininkija	Kraštovaizdžio formavimo kirtimais kertama:	
		Plotas, ha	**Didžiausias iškertamas tūris, m³**
1.	Pašvenčio	43,4	1002
2.	Jūravos	2,2	49
	Viso	**45,6**	**1051**

*10 lentelė. **Kraštovaizdžio formavimo priemonių suvestinė***

Kirtimų rūšis	**KF priemonių plotas, ha**	**KF kirtimais iškertamas didžiausias tūris, m³**
Kompleksinio kraštovaizdžio formavimo kirtimai	35,9	1002
Erdvių formavimo kraštovaizdžio formavimo kirtimai	9,7	49
Kitos kraštovaizdžio formavimo priemonės (šienavimas ir kt.)	2,4	
VISO	**48,0**	**1051**

4.5. Rekreacinės infrastruktūros aptarnavimas

Bet kokie rekreacinės infrastruktūros objektai palikti be priežiūros greitai sunyktų bei taptų šiukšlynais. Kad to išvengti, būtina organizuoti šių objektų priežiūrą. Objektų priežiūrą sudarytų šie darbai:

-objektų apžiūra, sutvarkymas ir paruošimas poilsiavimo sezonui;

-pastovus šiukšlių surinkimas ir išvežimas sezono metu ;

-funkcionuojančių lauko tualetų priežiūra;

-objektų teritorijos nušienavimas;

-malkų pristatymas laužavietėms;

-pastoviai atliekami einamojo remonto darbai.

Vienas iš pačių svarbiausių priežiūros darbų - šiukšlių surinkimas ir išvežimas - turi būti atliekamas bent kartą per savaitę sezono metu. Šiam darbui atlikti būtina transporto priemonė - lengvas krovininis automobilis. Geresnis šiukšlių problemos sprendimas būtų statyti centralizuotai aptarnaujamus šiukšlių konteinerius. Labai svarbu yra tinkamai prižiūrėti įrengtus ir funkcionuojančius lauko tualetus. To tinkamai neatliekant, rekreaciniai objektai poilsiautojams tampa nepatraukliais, atstumiančiais, teršiamas aplinkinis miškas. Rekreacijos objektų teritorijos vasaros bėgyje turėtų būti nušienaujamos nors 2-3 kartus, vešlesnę žolę pašalinat iš objektų teritorijos.

Einamojo remonto darbai turėtų būti atliekami prieš poilsiavimo sezono pradžią, o vėliau – esant reikalui. Tai ir pavėsinių stogų einamasis remontas, sulūžusių ar aplaužytų miško baldų sutvarkymas, tvorelių remontas, išvirtusių iš savo vietos laužavietes juosiančių akmenų atstatymas ir panašūs darbai. Visus šiuos darbus turėtų atlikti pastoviai rekreacinės infrastruktūros objektus prižiūrintys žmonės.

14 pav. Sutvarkyta ir prižiūrima atokvėpio vieta

4.6. Rekreacinės infrastruktūros kapitalinis remontas ir atnaujinimas

Kapitalinio remonto darbus reikėtų atlikti kas 5 metai. Per tiek laiko miško sąlygomis daugelis medinių įrenginių stipriai apipūva ir juos tenka remontuoti kapitališkai, pakeisti kai kurias jų dalis arba ir visą įrenginį. Kapitalinis remontas galėtų būti atliekamas ir rečiau, jei greitai pūvančios įrenginių dalys būtų daromos iš kietmedžio medienos arba bent į žemę įkasamas dalis daryti iš spygliuočių medienos, prieš tai jas stipriai apdeginant lauže. Šie darbai galėtų būti atliekami ne rekreacinio sezono metu, tų žmonių, kurie prižiūri rekreacinę infrastruktūrą. Einamojo remonto darbai – pavėsinių stogų, miško baldų, informacinių skydų bei nukreipiamųjų rodyklių ir kitų įrenginių smulkų remontą, užtikrinantį jų estetinio vaizdo ir eksploatacinių savybių išsaugojimą, reikėtų atlikti esant reikalui, geriausia - kasmet.

15 pav. Seni rekreacijos įrenginiai laukia remonto

Pagrindinės sąvokos

Apžvalgos aikštelė (regykla) – teritorija, skirta stebėti atsiveriančią panoramą. Joje gali būti įrengtas į žemę besiremiantis statinys (bokštas, pakyla ar kt.). Jame gali būti įrengti stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai ir kt.), vizualinė informacija (skydai, stendai, nuorodos), lauko baldai, pavėsinės, dekoratyvinės apsauginės tvorelės/apribojimai ir kt.

Atokvėpio vieta – trumpalaikiam poilsiui skirta teritorija (be nakvynės ir laužaviečių) greta pažintinių takų, rekreacinio prioriteto zonose ir kitose vietose. Joje įrengiami miško baldai, vizualinė informacija.

Mokomasis takas – pėsčiųjų takas, skirtas svarbiausioms žinioms apie gamtos ir/ar kultūros paveldo objektus, įprastus ar unikalius gamtos darinius ar reiškinius, istorinius įvykius ir kt. Eksponuoti vietoje ar demonstraciniuose stenduose. Išskiriami botaniniai, dendrologiniai, zoologiniai, istoriniai, geomorfologiniai ar kitokio pobūdžio mokomieji takai.

Pažintinis takas – tai takas su informacijai skirtais statiniais (stendai, nuorodos), skirtas pėstiesiems, bevariklio transporto priemonių (dviračių, riedučių ir kt.) naudotojams ar žirginiam turizmui, įrengtas siekiant sudaryti sąlygas susipažinti (aplankyti) su gamtos ir/ar kultūros paveldo objektais, savitais reginiais bei reiškiniais.

Poilsiavietė – laikinai apsistoti be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengti lauko baldai, pavėsinės, sporto ar laisvalaikio įrenginiai, automobilių stovėjimo aikštelės, laužavietės, tualetai, informacijai skirti statiniai.

Rekreaciniai ištekliai – gamtinės ar kultūrinės aplinkos savybės (taip pat ir rekreacinė infrastruktūra), tinkamos žmonių visaverčiam fiziniam bei dvasiniam poilsiui organizuoti.

Rekreaciniai objektai - miškų ūkio paskirties žemėje įrengti pažintiniai, mokomieji, rekreaciniai ir specializuoti takai, apžvalgos aikštelės (regyklos), atokvėpio vietos, poilsiavietės ir stovyklavietės.

Rekreacinė infrastruktūra - apgyvendinimo, gydymo (sveikatingumo), maitinimo, poilsio, sporto, informacijos paskirties pastatai, kiti statiniai ir priklausiniai, statinių grupės ir kompleksai, su jų užimamais žemės plotais (taip pat kempingai, turizmo bazės, apžvalgos aikštelės, pliažai, poilsiavietės, stovyklavietės, pažintiniai takai, turizmo trasos ir kt.) sudarantys galimybes lankytojų apgyvendinimui, maitinimui, informacijai, poilsiui, turizmui, pramogoms, sveikatingumui didinti ir kitiems rekreaciniams poreikiams tenkinti.

Rekreacinis takas – pėsčiųjų takas, skirtas pasivaikščiojimui (ramaus poilsio tikslais), turintis rekreacinių įrenginių (vizualinės informacijos įrenginiai, miško baldai, pavėsinės, sporto ar laisvalaikio įrenginiai: laipynės, supynės, vaikų žaidimo įrenginiai ir kt.).

Stovyklavietė - poilsiui su nakvyne skirta teritorija, kurioje teikiama turistinės stovyklos paslauga ir turi būti sudaromos sąlygos palapinėms statyti, higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti. Joje gali būti išdėstoma: lauko baldai, pavėsinės, sporto ar laisvalaikio įrenginiai, automobilių stovėjimo aikštelės, laužavietės, tualetai, informacijai skirti statiniai.

PRIEDAI

1 Priedas

Kraštovaizdžio formavimo kirtimai

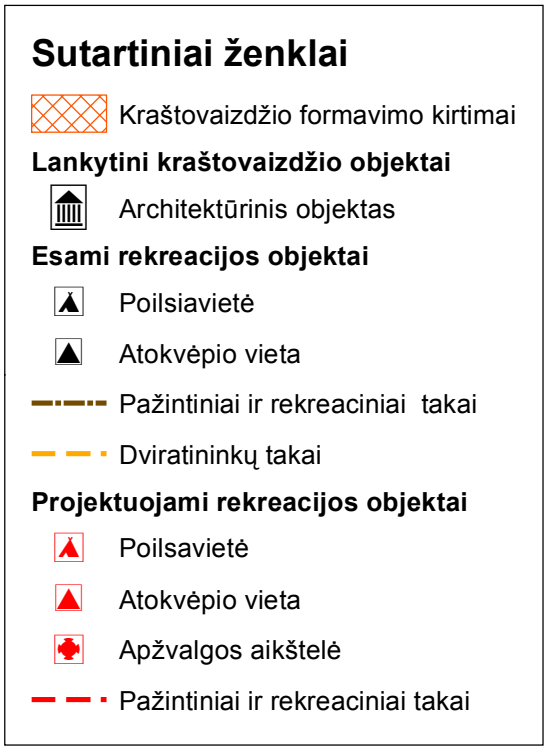

Jūravos girininkija

M 1 : 5 000

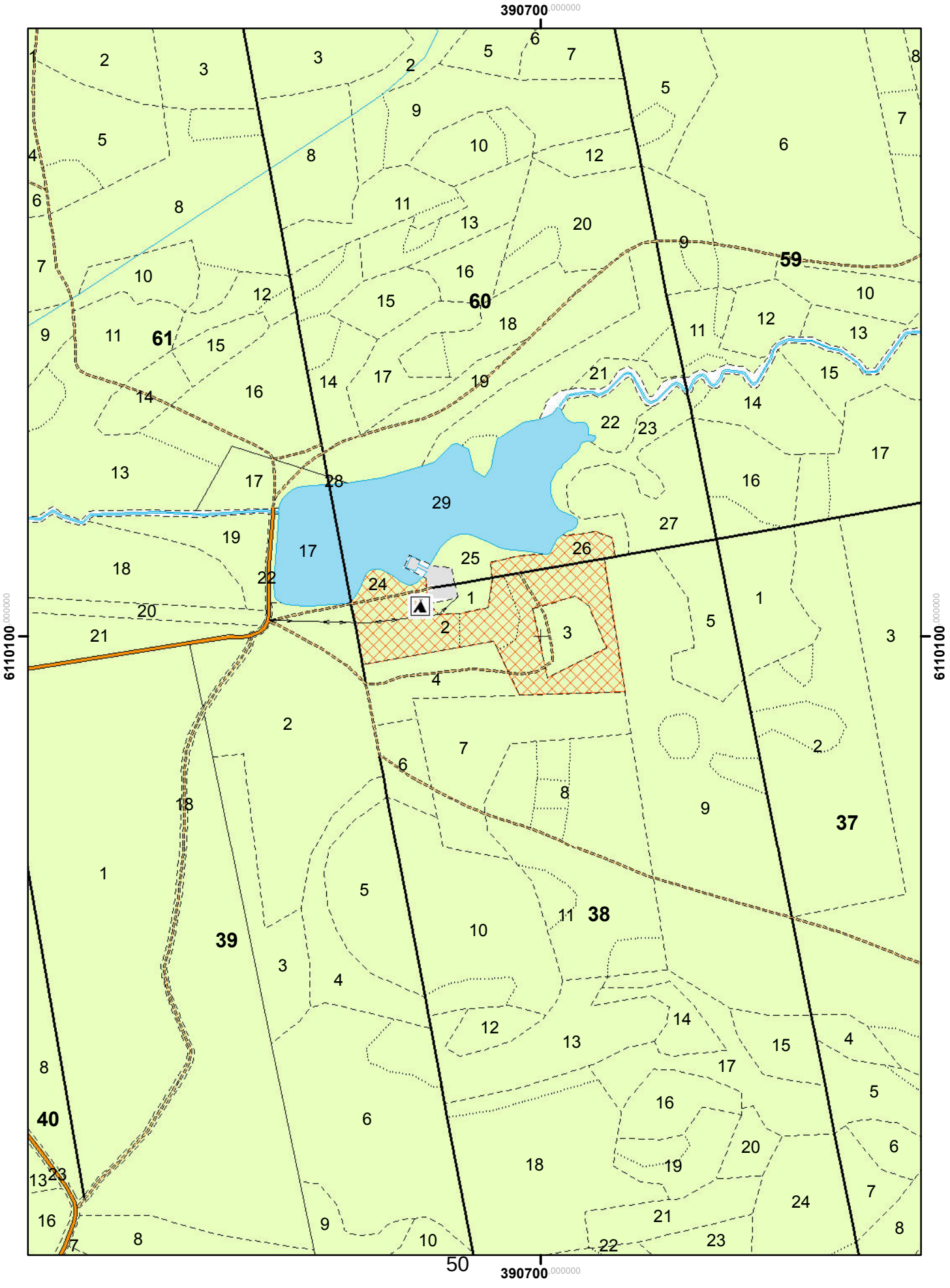

Jūravos girininkija

M 1 : 5 000

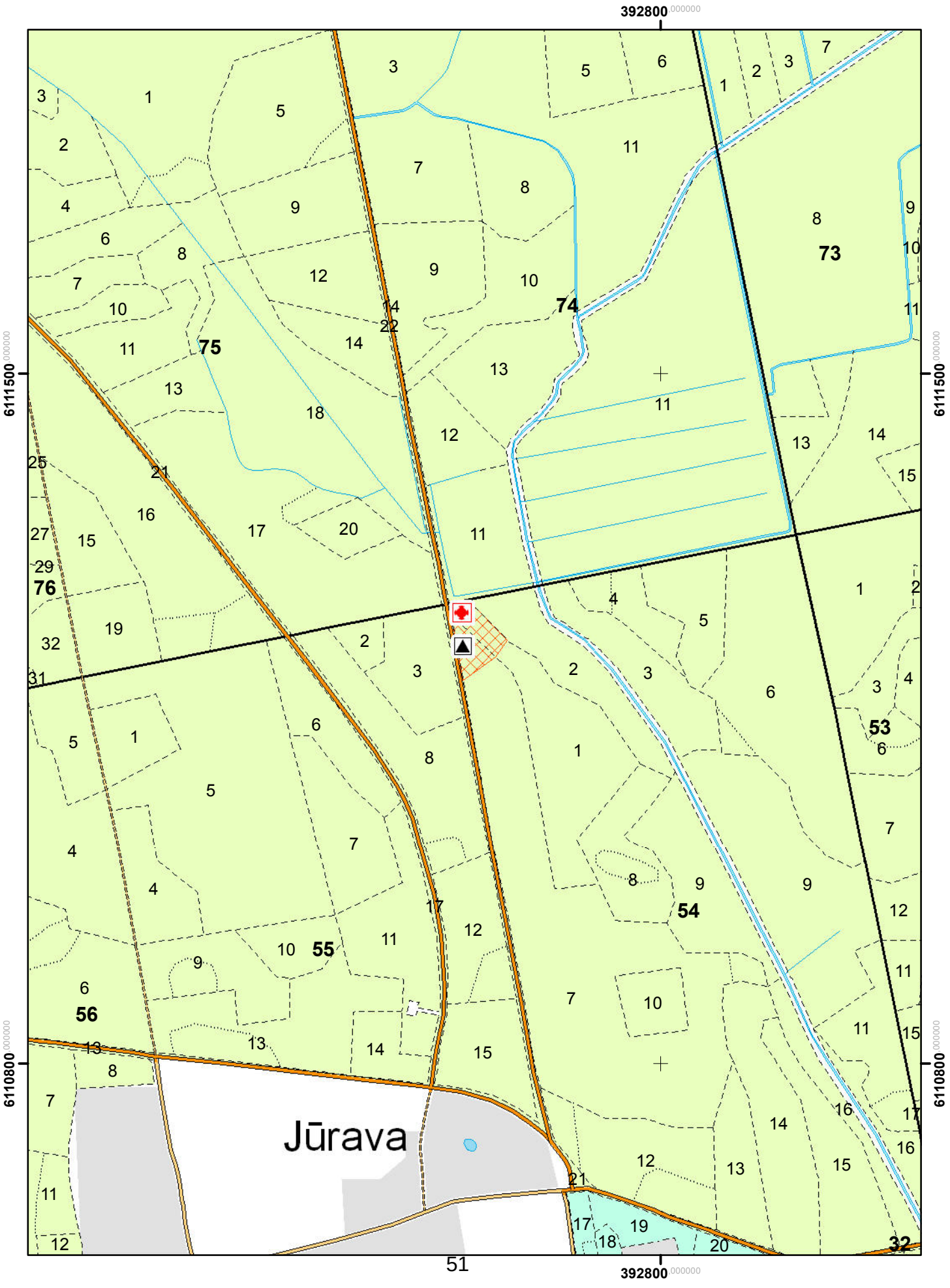

Pašvenčio girininkija

M 1 : 5 000

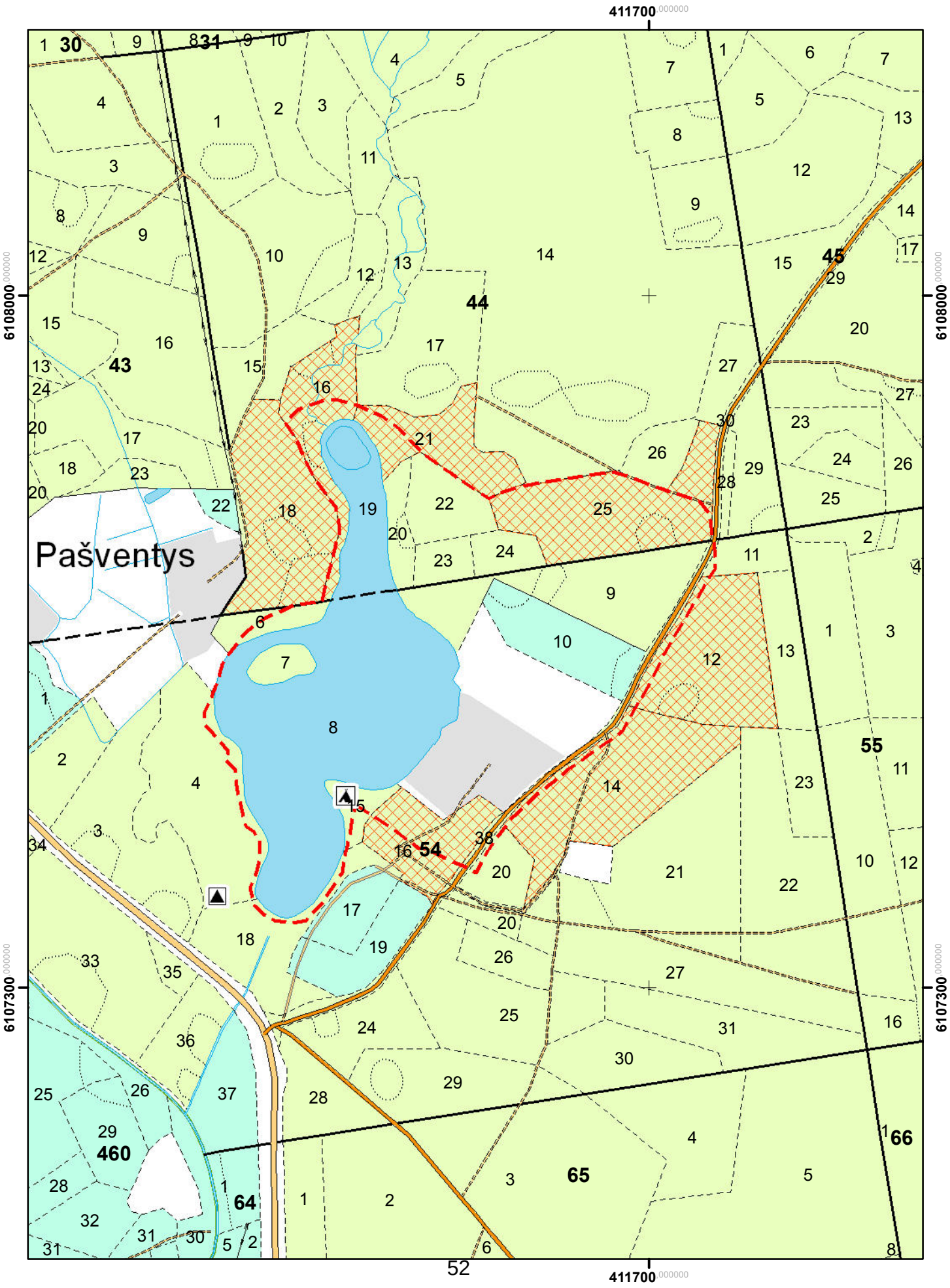

Pašvenčio girininkija

M 1 : 5 000

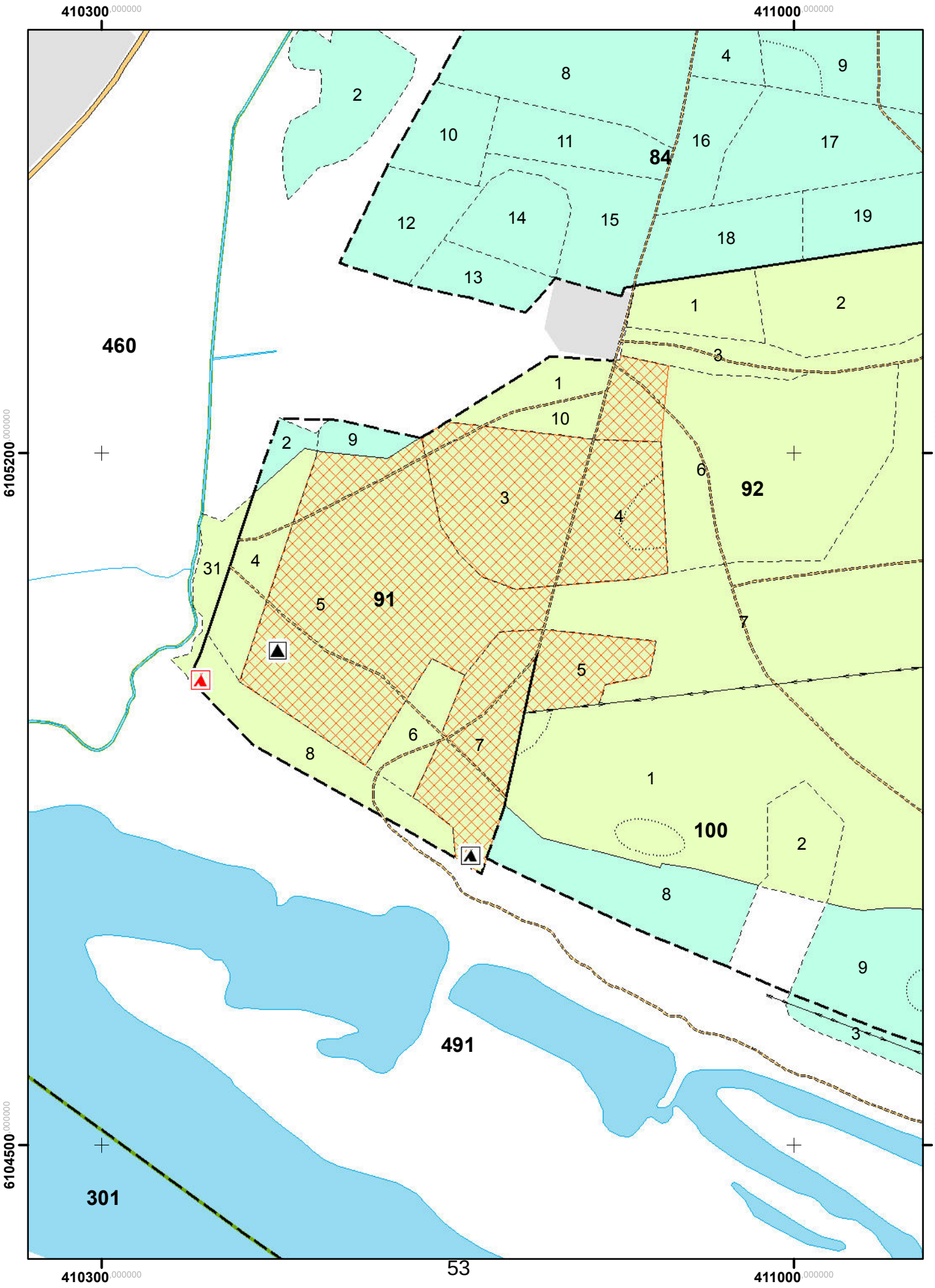

Pašvenčio girininkija M 1 : 5 000

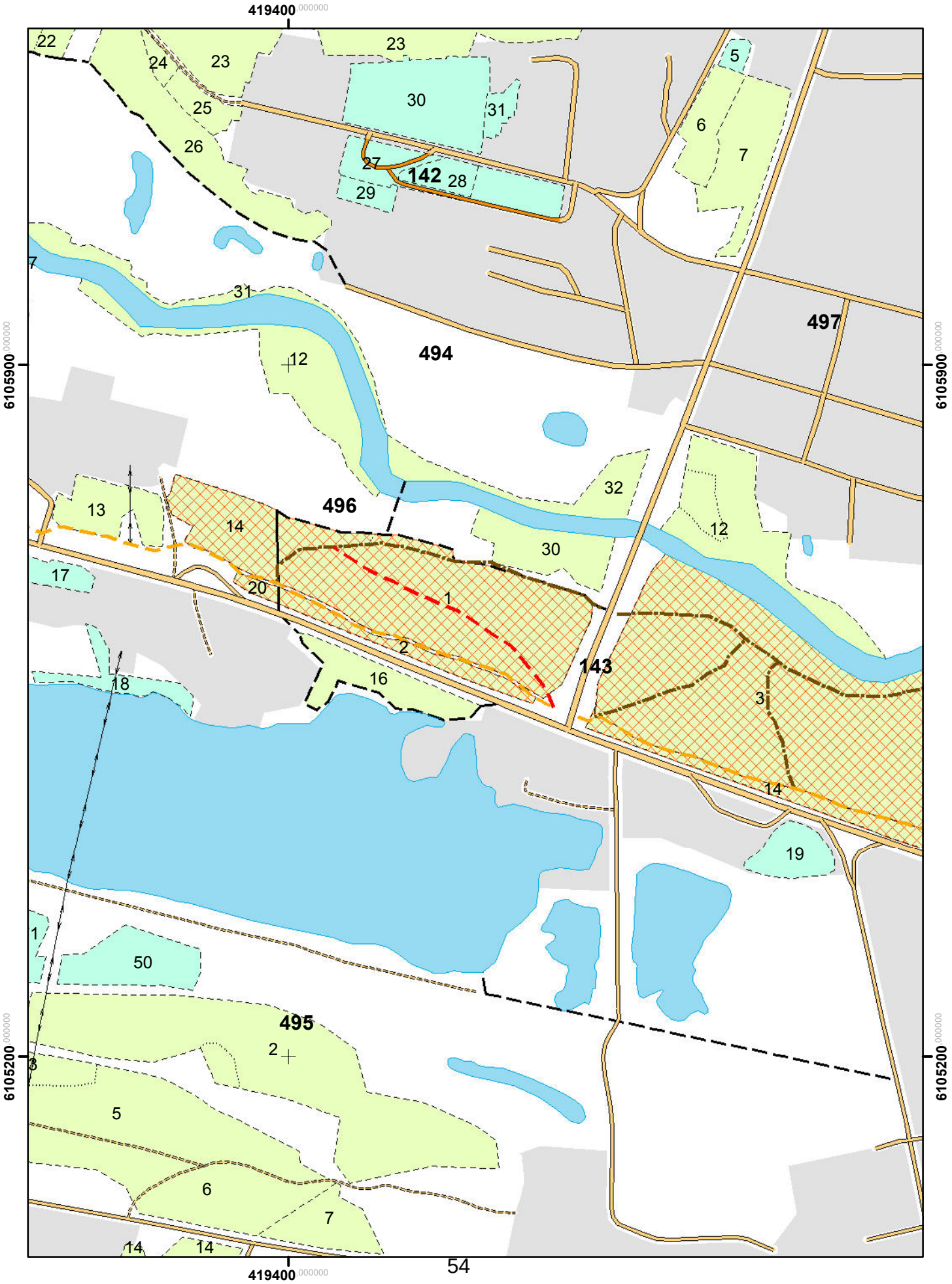

Pašvenčio girininkija

M 1 : 5 000

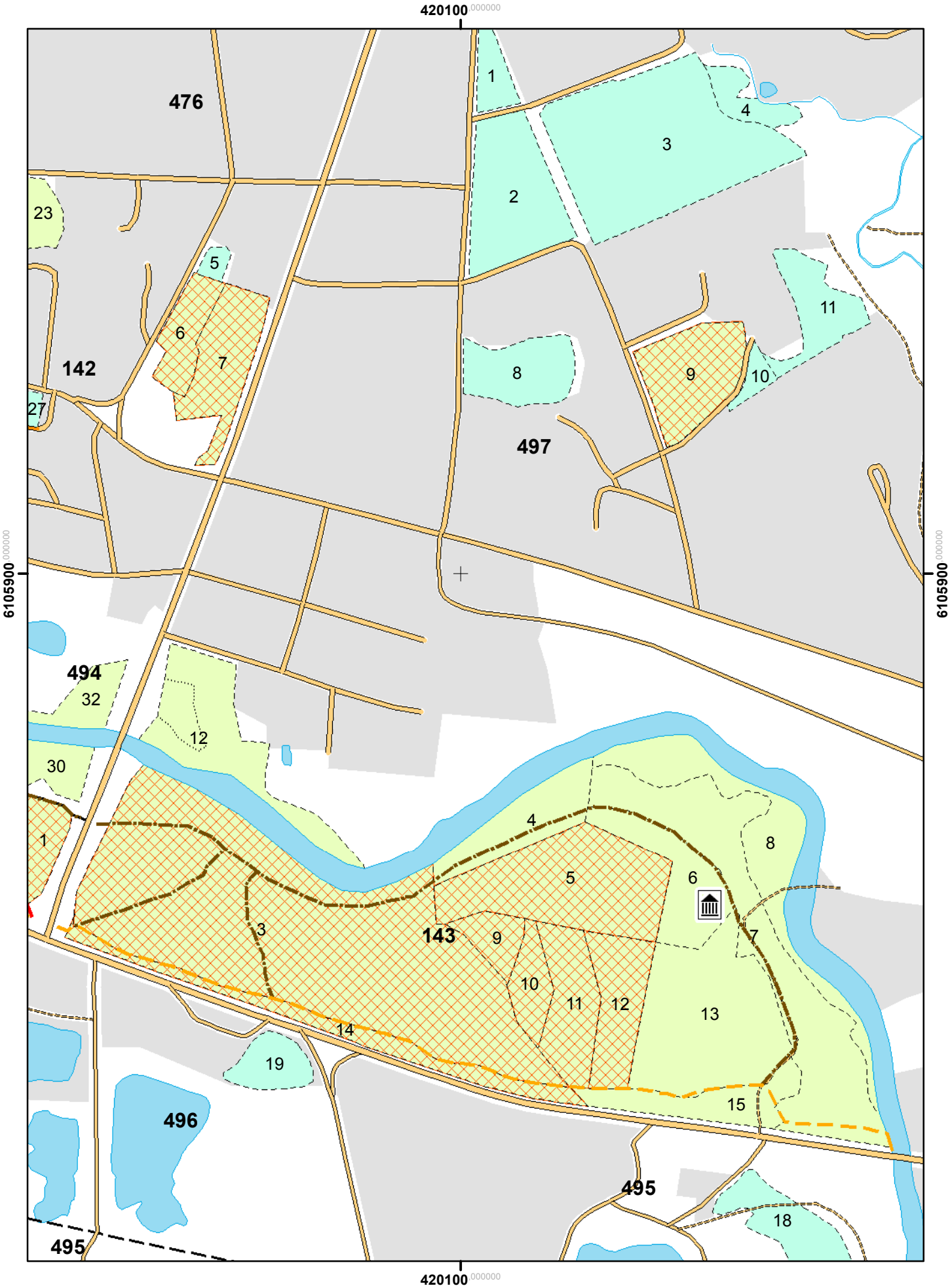

2 Priedas

Kultūros paveldo objektų teritorijos

Sutartiniai ženklai

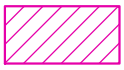
Kultūros paveldo objektų teritorijos

Kultūros paveldo objektų apsaugos nuo fizinio poveikio zona

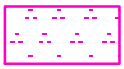
Kultūros paveldo objektų vizualinės apsaugos zona

Valstybinės reikšmės miškai

Kitų naudotojų miškai

Pašvenčio girininkija

M 1 : 10 000

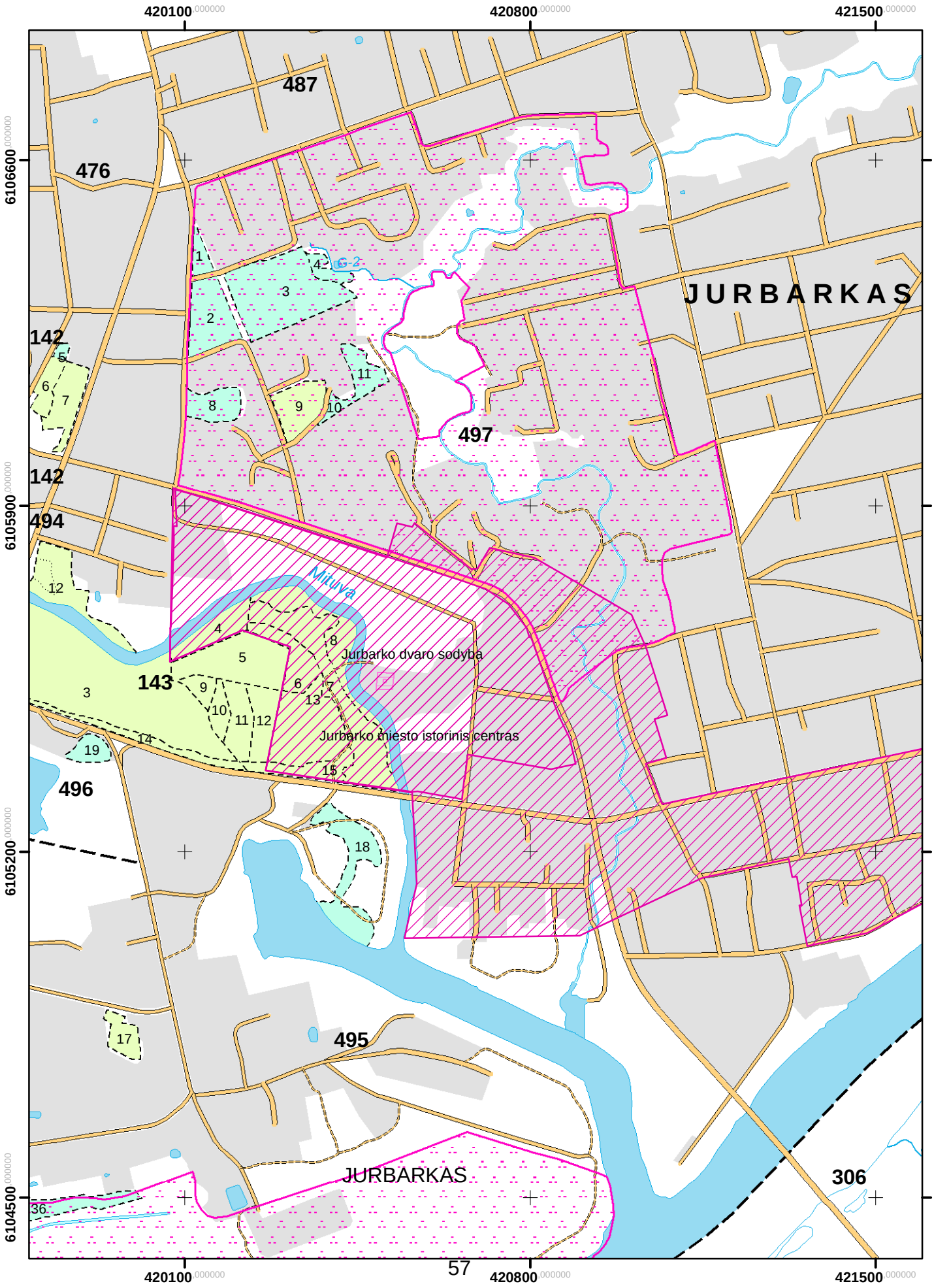

Pašvenčio girininkija

M 1 : 10 000

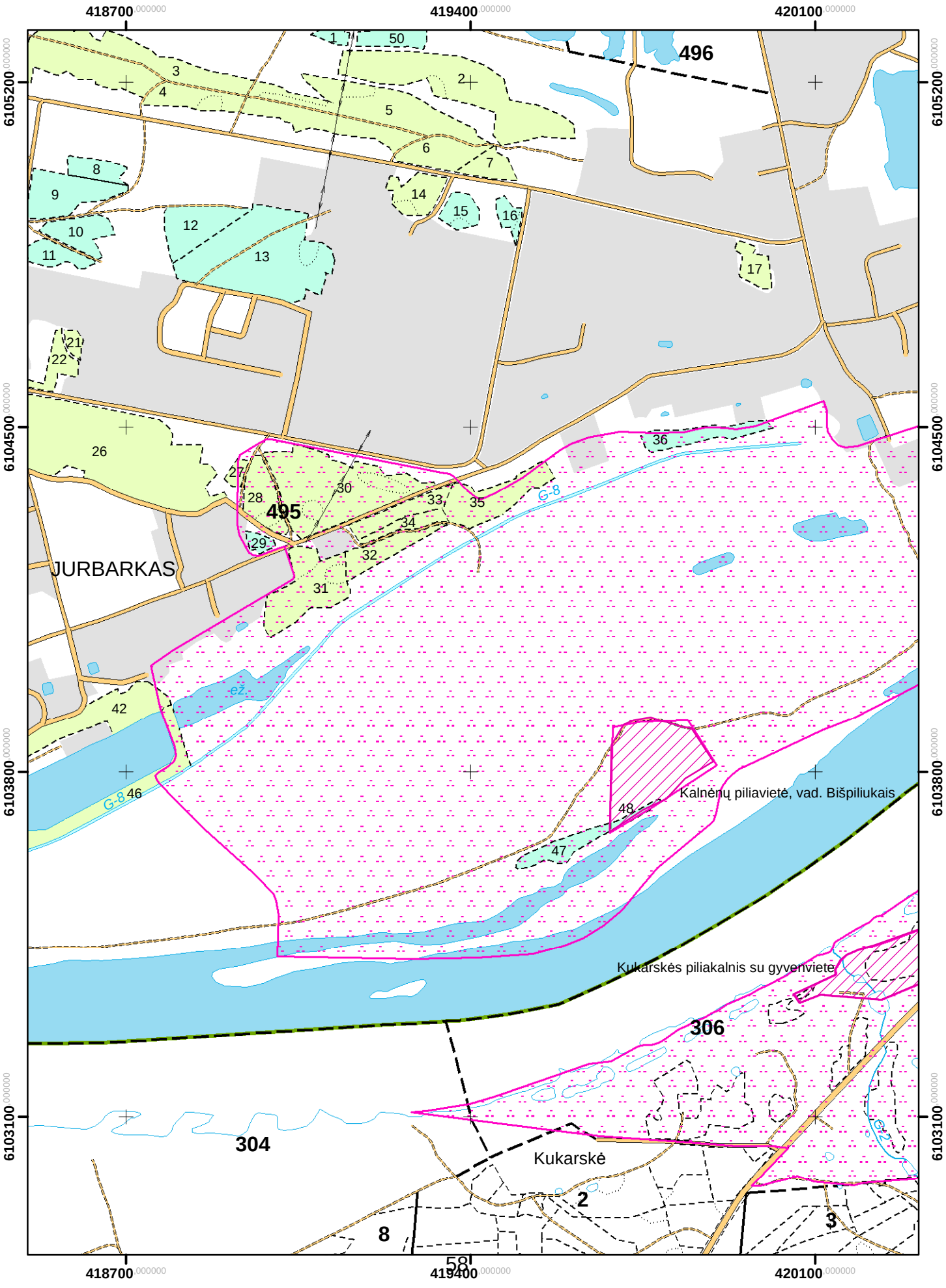

Pašvenčio girininkija

M 1 : 10 000

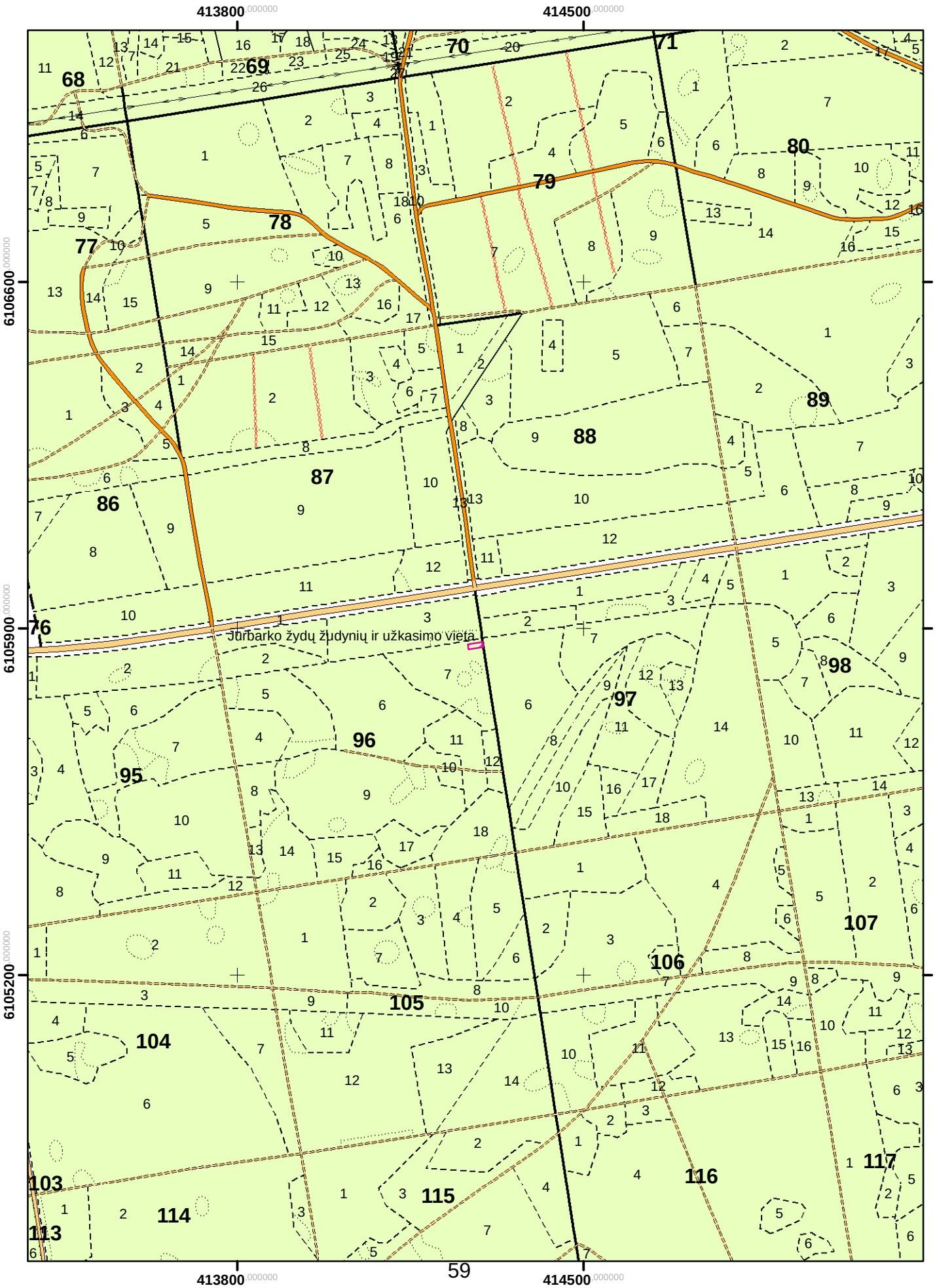

Globių girininkija

M 1 : 10 000

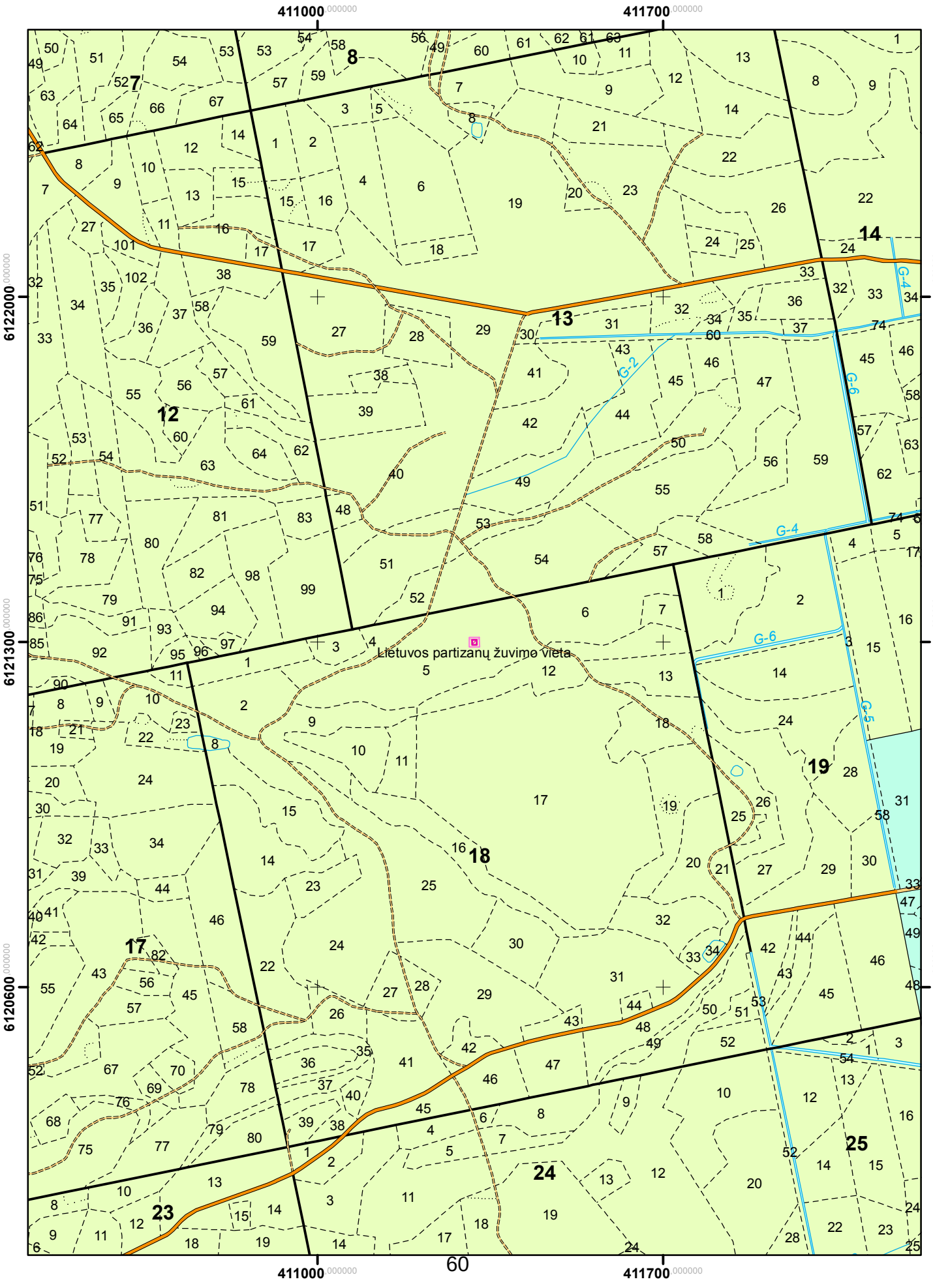

Kalvelių girininkija

M 1 : 10 000

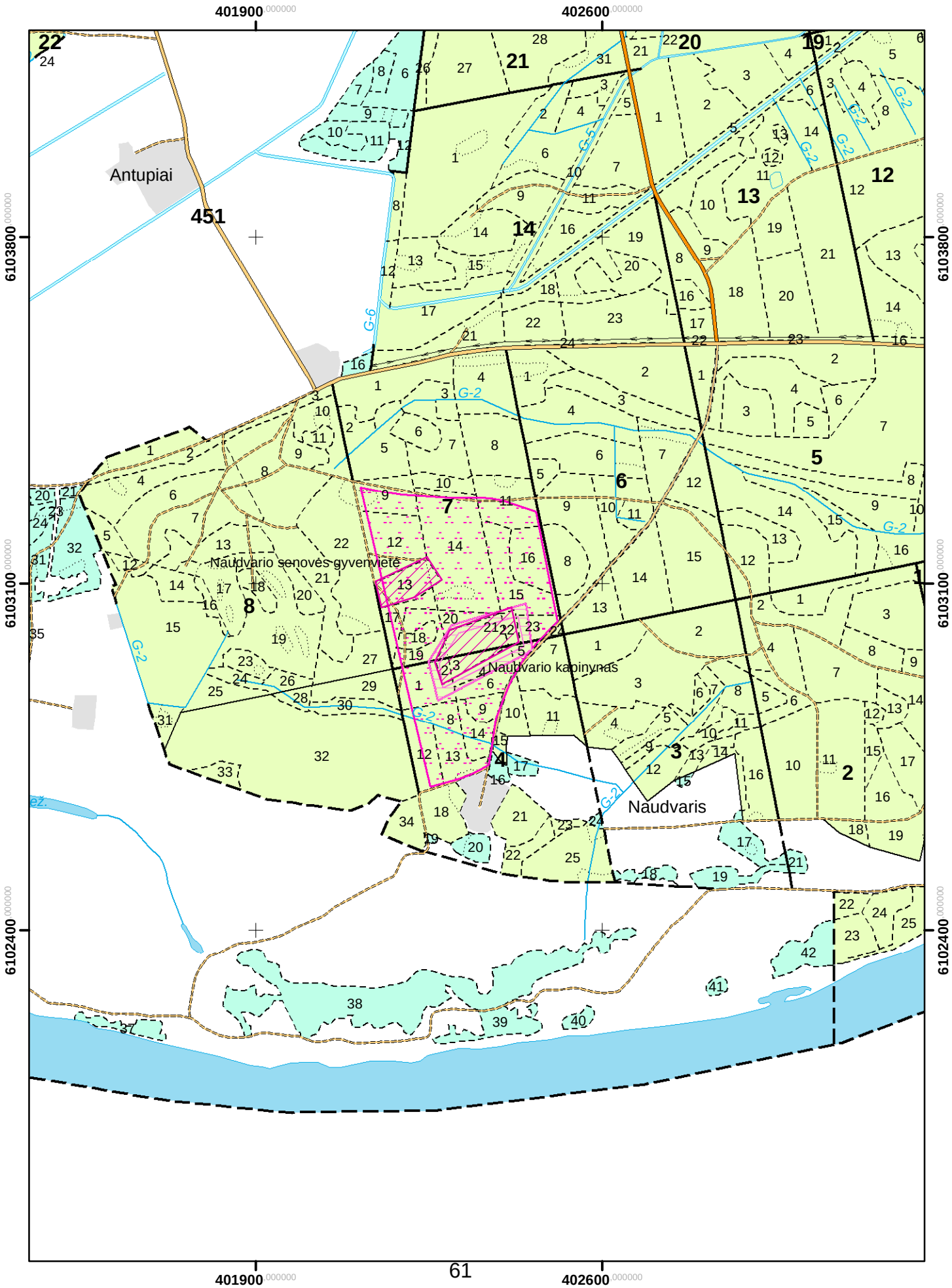

Kalvelių girininkija

M 1 : 10 000

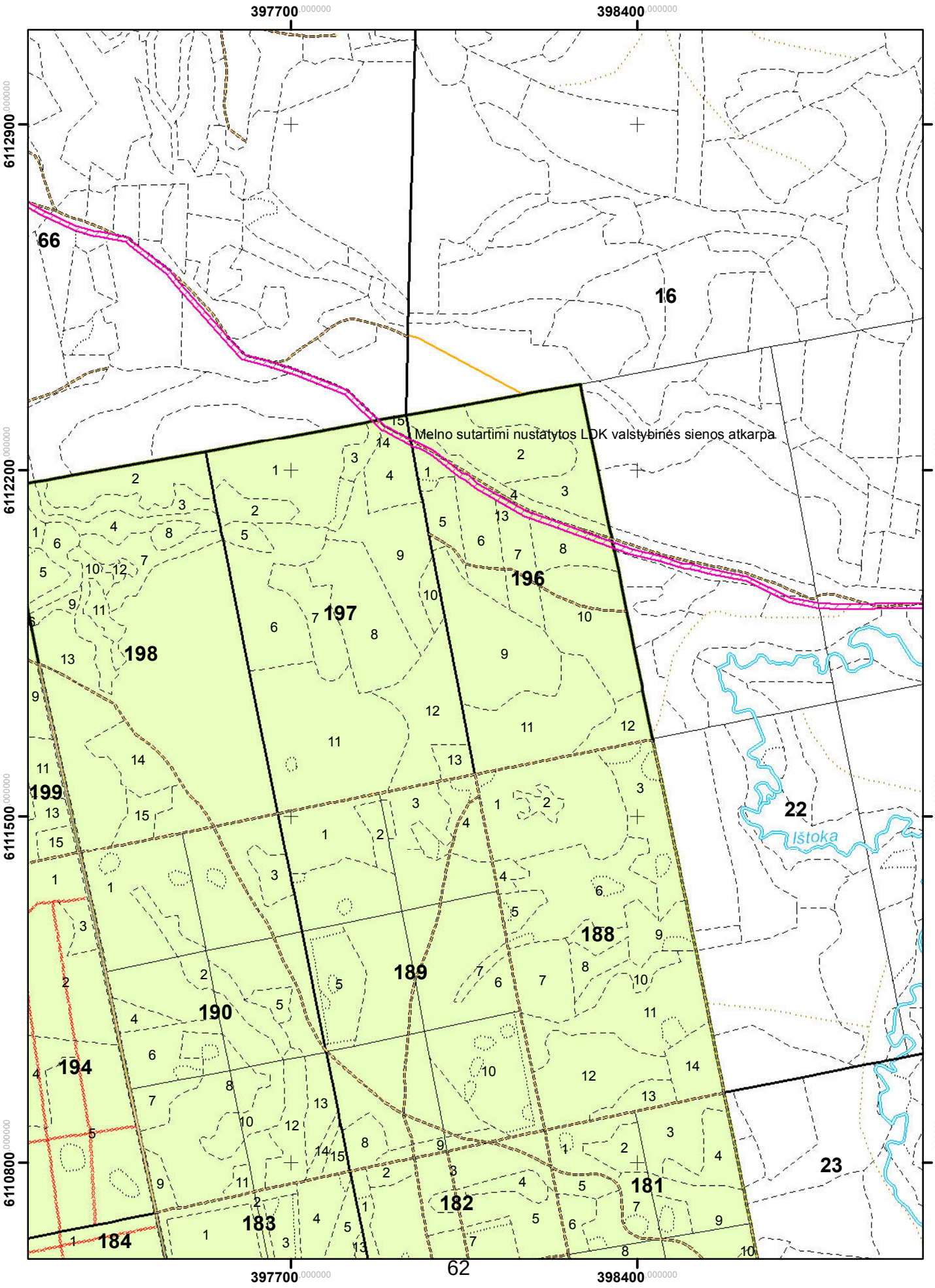

Jūravos girininkija

M 1 : 10 000

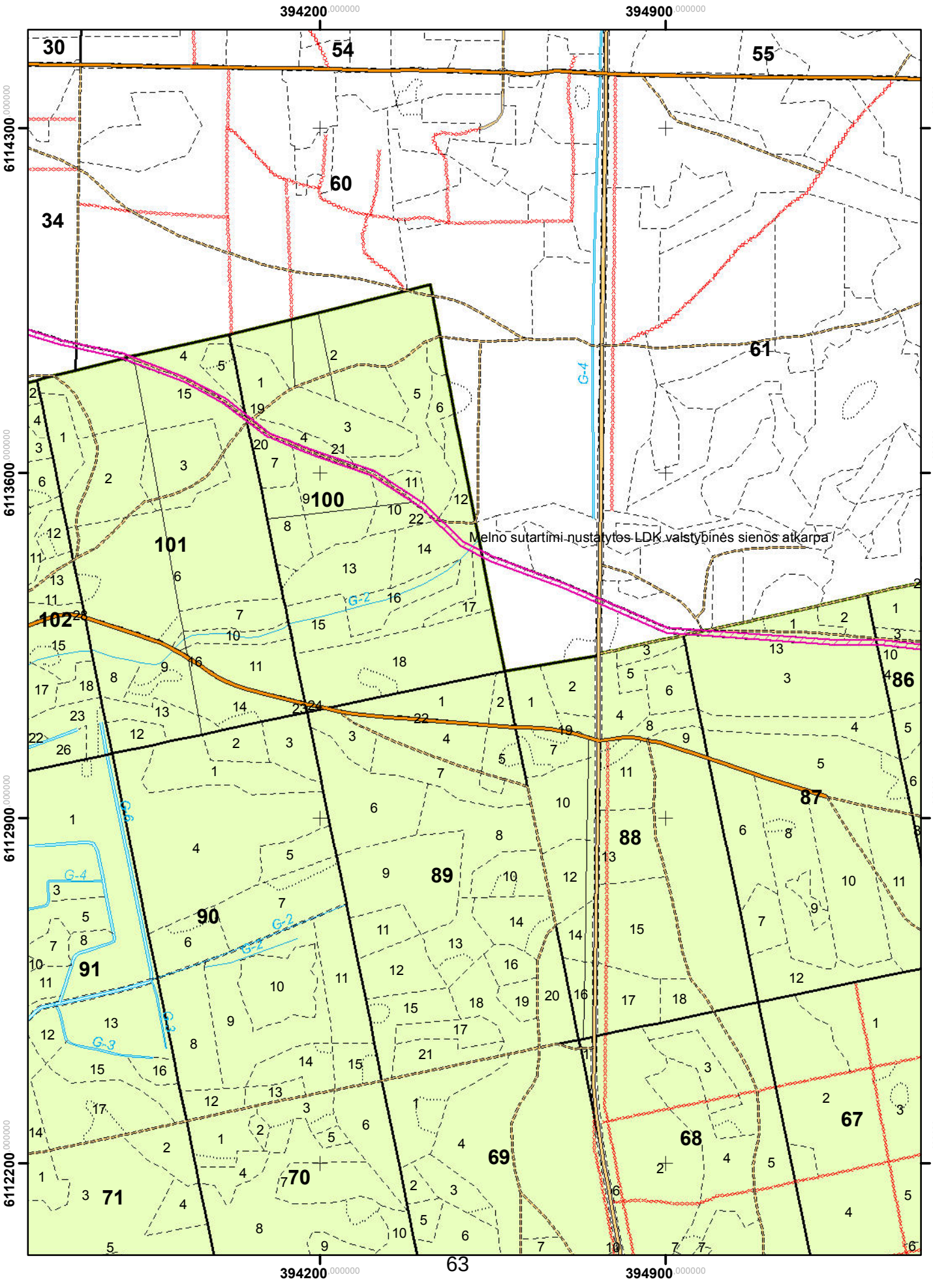

Jūravos girininkija

M 1 : 10 000

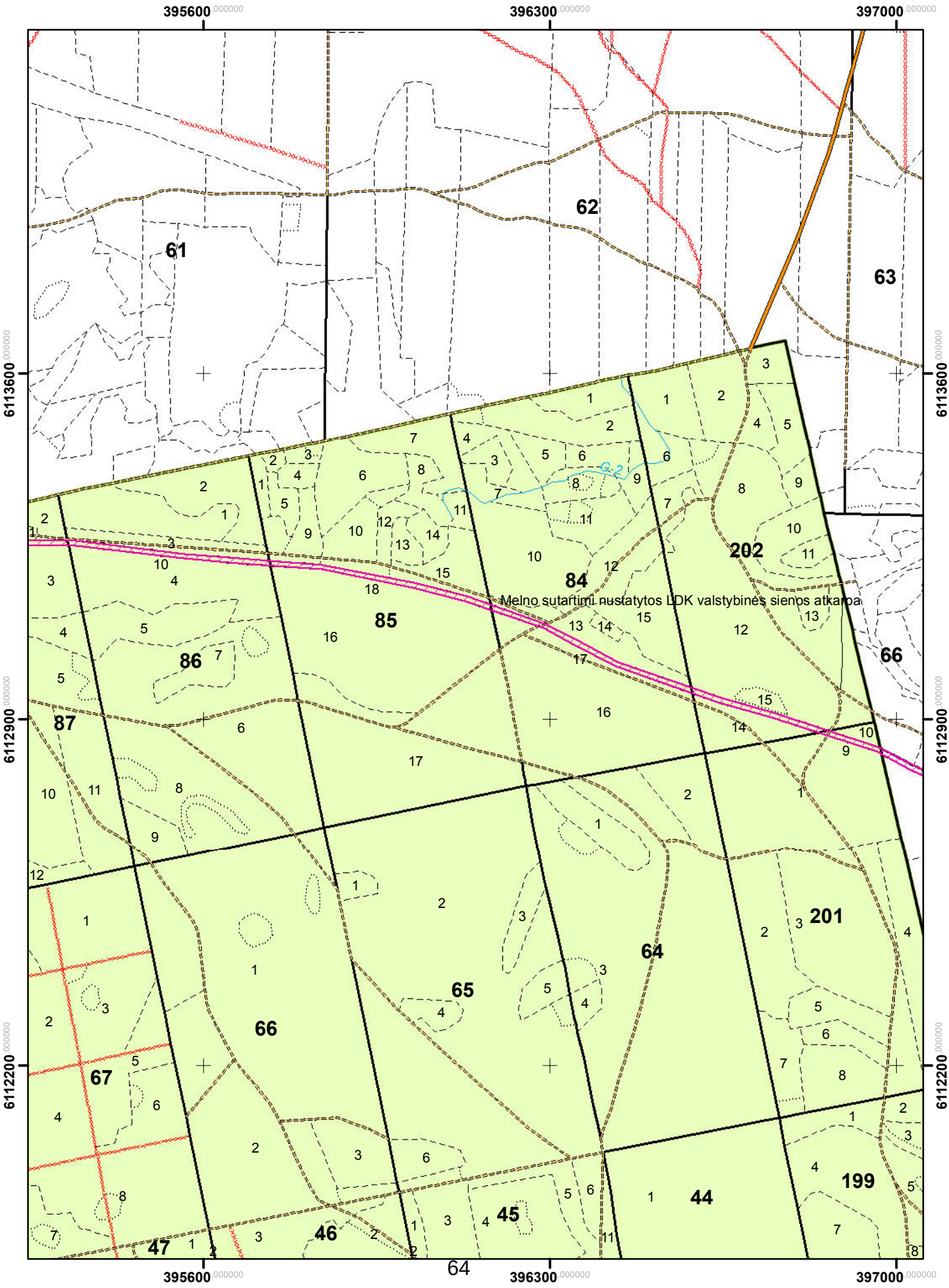

Mociškių girininkija

M 1 : 10 000

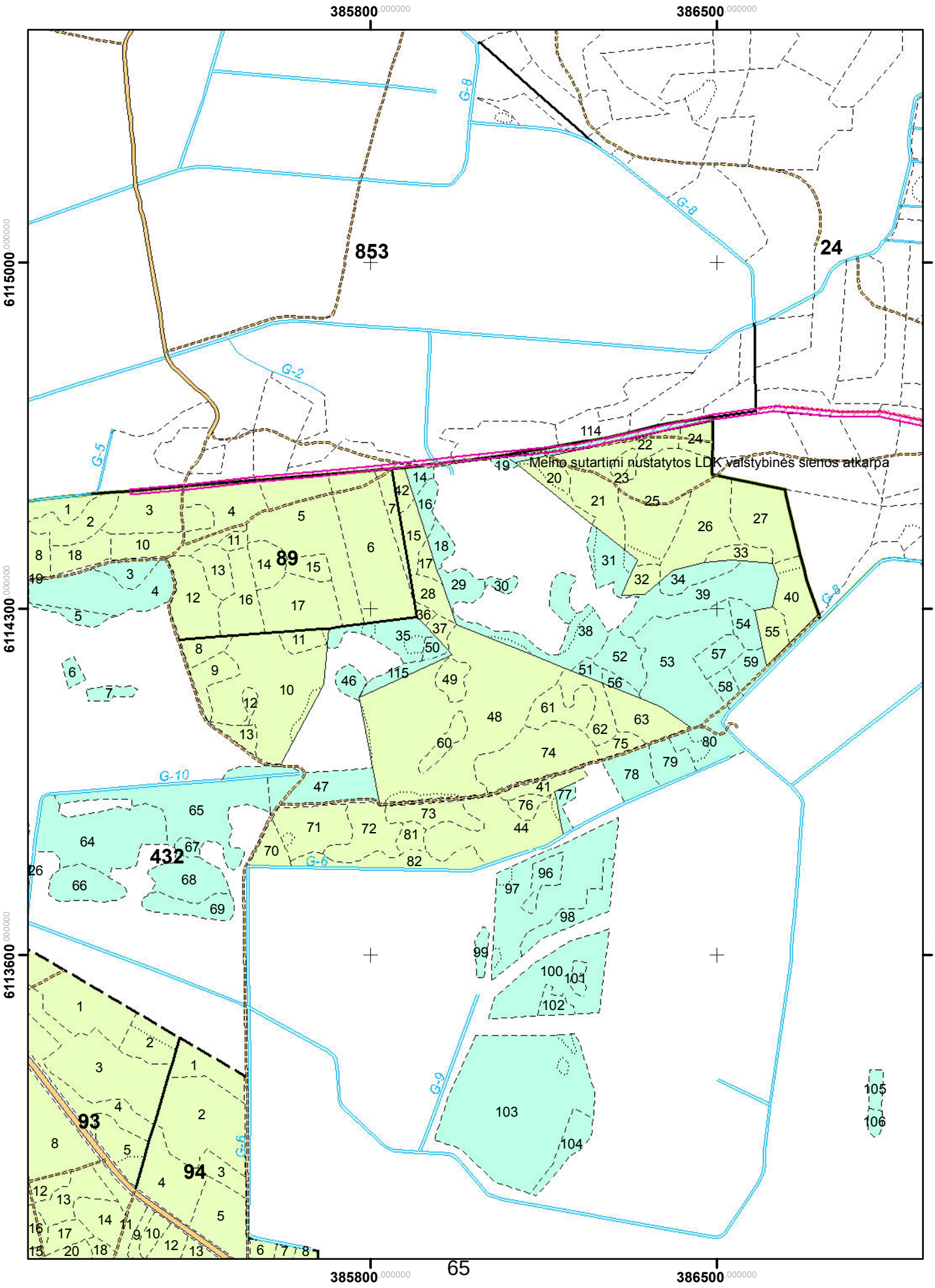

Smalininkų girininkija

M 1 : 10 000

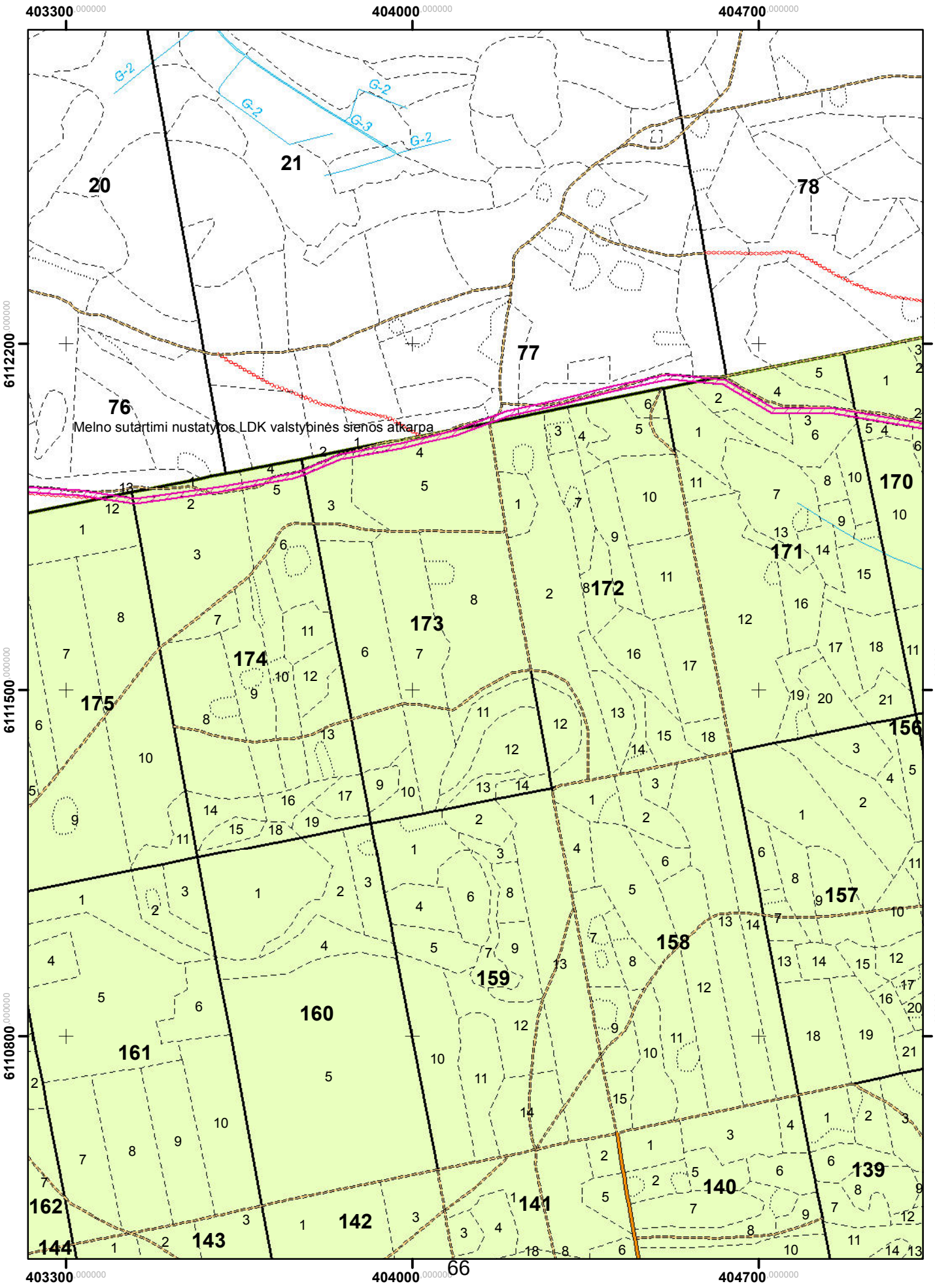

Smalininkų girininkija

M 1 : 10 000

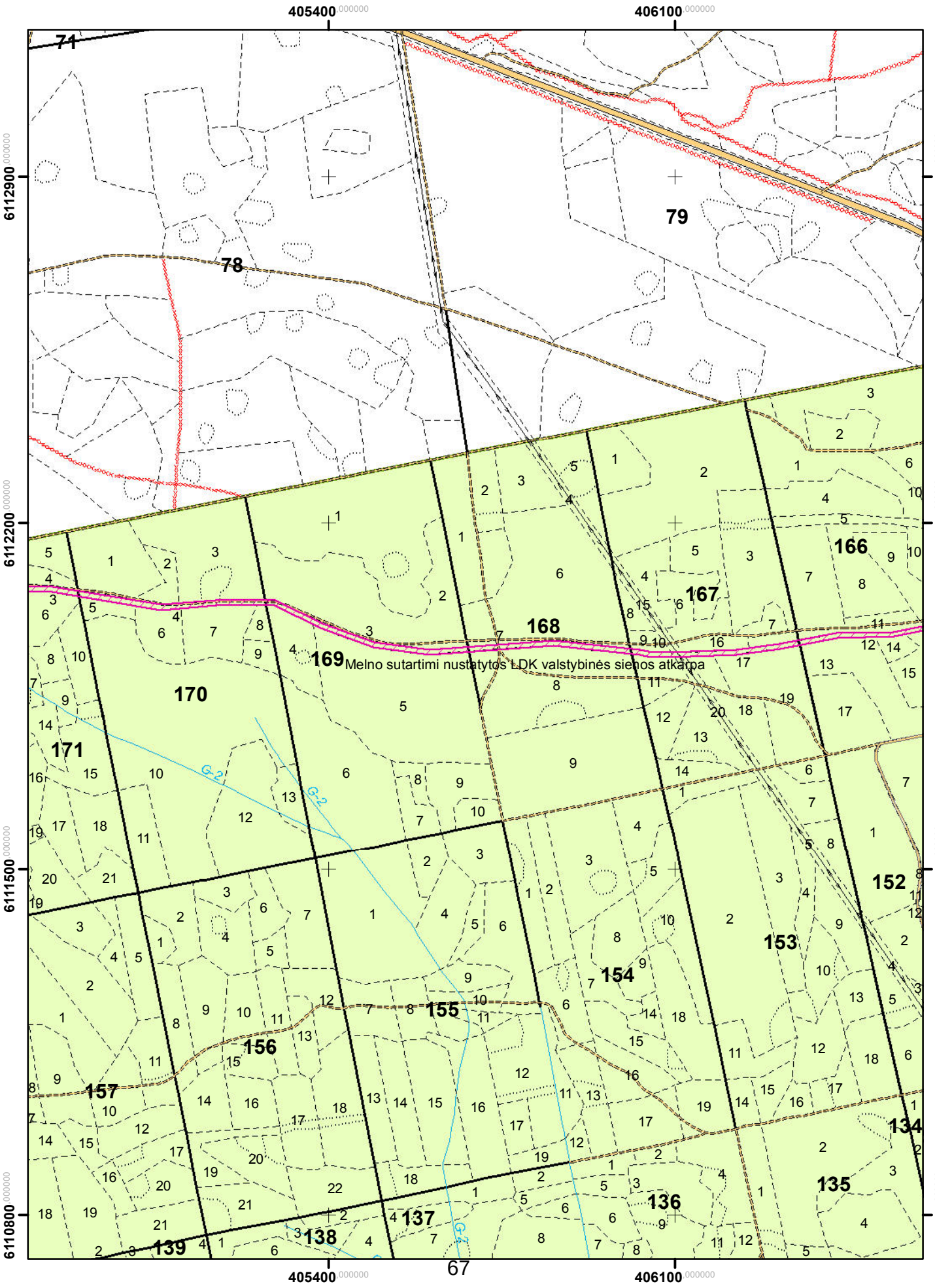

Smalininkų girininkija

M 1 : 10 000

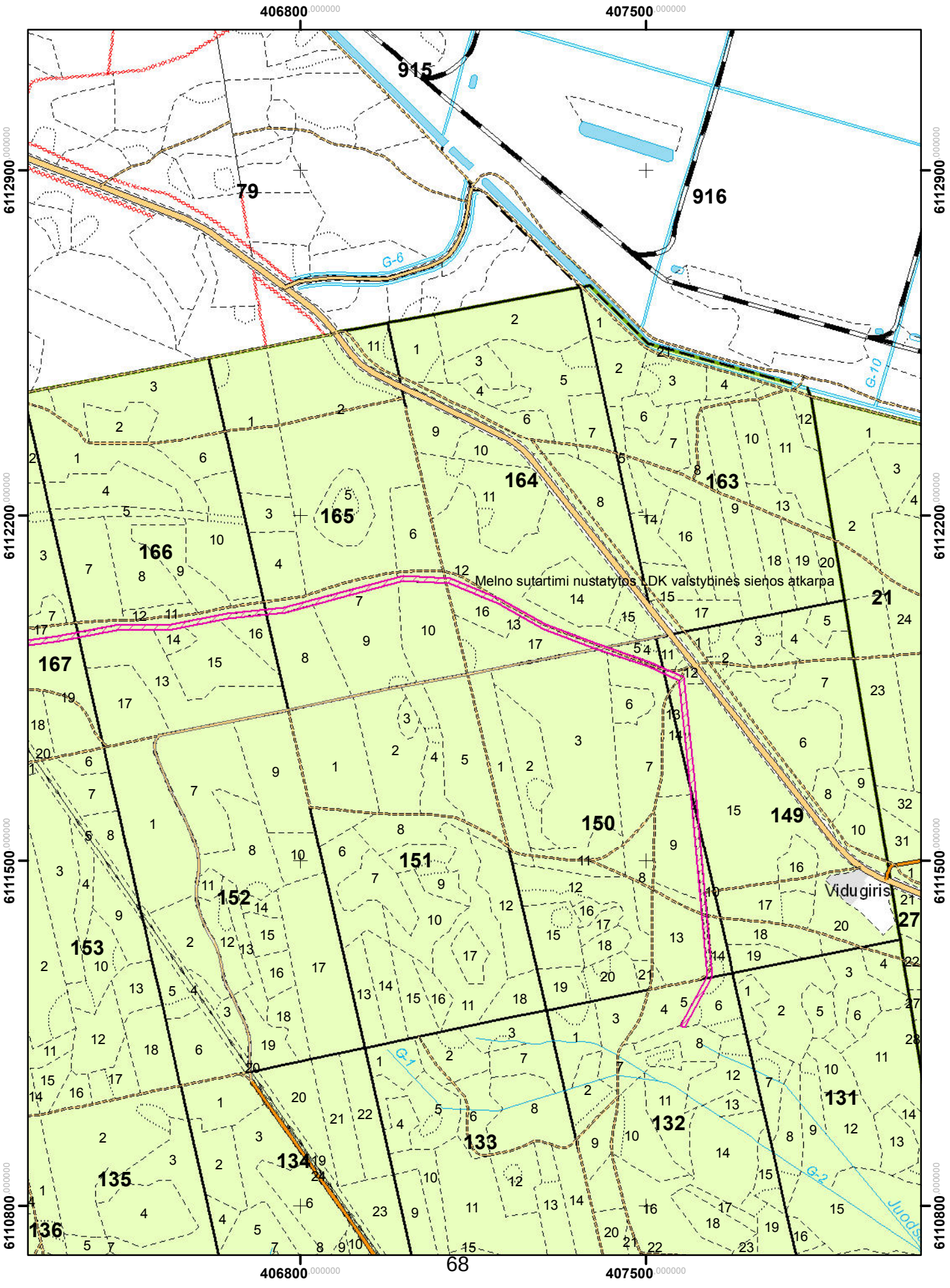

Panemunės girininkija

M 1 : 10 000

